

Wat bepaalt het succes van een mentorprogramma?

Een case-study naar Big Brothers Big Sisters of Rotterdam

KINDERPOSTZEGELS
voor kinderen door kinderen

Big Brothers Big Sisters
of Rotterdam

Gemeente Rotterdam

Wat bepaalt het succes van een mentorprogramma?

Een case-study naar Big Brothers Big Sisters of Rotterdam

Colofon

Auteurs

Simone Onrust

Renée Verkerk

Uitgevoerd door

Het Trimbos Instituut

Gefinancierd door

Stichting Kinderpostzegels Nederland

Gemeente Rotterdam

Ondersteund door

Big Brothers Big Sisters of Rotterdam

Vormgeving en productie

Canon Nederland N.V.

Beeld

gettyimages.nl

Personen afgebeeld op de omslag van deze uitgave zijn modellen en hebben geen relatie tot het onderwerp van deze uitgave of ieder onderwerp binnen het onderzoeksdomein van het Trimbos-instituut.

De uitgave is te downloaden via www.trimbos.nl/webwinkel. Artikelnummer **AF1669**.

Trimbos-instituut

Da Costakade 45

Postbus 725

3500 AS Utrecht

T: 030 - 297 11 00

F: 030 - 297 11 11

© 2015, Trimbos-instituut, Utrecht.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van het Trimbos-instituut.

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Interne kwaliteit van de mentorrelatie	7
1.2 Structuur van de mentorrelatie	8
1.3 Externe kwaliteit van de mentorrelatie	9
1.4 Huidig onderzoek	9
2 Methode	11
2.1 Onderzoeksopzet	11
2.2 Setting	11
2.3 Interventie	12
2.4 Meetinstrumenten	12
2.5 Resultaat van het mentorcontact	12
2.6 Interne kwaliteit van de mentorrelatie	13
2.7 Structuur van de mentorrelatie	14
2.8 Externe kwaliteit van de mentorrelatie	15
2.9 Analyse	15
3 Resultaten	17
3.1 Beschrijving case	17
3.2 Resultaat mentorcontact	20
3.3 Interne kwaliteit van de mentorrelatie	21
3.4 Structuur van de mentorrelatie	24
3.5 Externe kwaliteit van de mentorrelatie	25
3.6 Factoren die bijdragen aan het resultaat van het mentorcontact	27
4 Discussie	37
4.1 Sterke punten en beperkingen van de studie	40
Literatuurlijst	43

Samenvatting

Wat bepaalt het succes van een mentorprogramma?

Een case-study naar Big Brothers Big Sisters of Rotterdam

Mentorprogramma's koppelen kwetsbare kinderen voor langere tijd aan een betrokken volwassene. Uit onderzoek blijkt dat mentorprogramma's verschillende positieve effecten kunnen hebben, een goede mentorrelatie is hiervoor noodzakelijk. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen drie aspecten van de mentorrelatie: de interne kwaliteit, de structuur en de externe kwaliteit van de mentorrelatie. In het huidige onderzoek wordt door middel van een geïntegreerde enkelvoudige casestudie inzichtelijk gemaakt hoe het school-based mentorprogramma Big Brothers Big Sisters of Rotterdam (BBBSR) werkt en welke factoren bepalend zijn voor succes. Uit de resultaten blijkt dat het mentorcontact onder andere bijdraagt aan een toename in het zelfvertrouwen, de zelfredzaamheid en sociale vaardigheden van de Littles. Tevens zijn de meeste Littles en Bigs tevreden met de verschillende aspecten van de mentorrelatie. Een aantal van deze aspecten van de interne kwaliteit, de structuur en de externe kwaliteit van de mentorrelatie lijken voorspellend te zijn voor deze ontwikkeling bij Littles. Zo vormt de vertrouwensband tussen de Bigs en Littles een van de belangrijke voorspellers voor de ontwikkeling van Littles. Daarnaast is het belangrijk dat de matches frequent afspreken met elkaar, dat de Big zich in kan leven in zijn/haar Little en dat zij tevreden zijn met de match en de kwaliteit van de relatie. Voor de structuur van de match is het van belang dat de afspraken tussen de Littles en Bigs niet enkel op het hebben van plezier zijn gericht, er moet een goede balans gevonden worden in de verschillende soorten activiteiten die matches ondernemen. Ook is het voor de ontwikkeling van de Little van belang dat de invulling van het mentorcontact meer gezamenlijk wordt bepaald door de Bigs en Littles. Voor de externe kwaliteit is het van belang dat de verwachtingen van de Big zijn uitgekomen en dat hij/zij tevreden is met het mentortraject. Dit draagt positief bij aan de ontwikkeling van Littles en zorgt ervoor dat Bigs eerder bereid zijn om opnieuw mentor te worden. Daarnaast vormen de steun en reguliere begeleiding vanuit BBBSR voorspellers voor de ontwikkeling van Littles en is het van belang dat Bigs het mentorschap gemakkelijk in kunnen passen in hun dagelijks leven. Tot slot is het belangrijk dat Bigs open staan voor gevoelens en emoties.

1 Inleiding

Met de meeste kinderen in Nederland gaat het goed. Zij ontwikkelen zich zonder veel problemen en kunnen rekenen op de aanwezigheid van steun in hun directe sociale omgeving (Zeijl, Crone, Wiefferink, Keuzenkamp, & Reijneveld, 2005). Helaas geldt dit niet voor alle kinderen. In elke klas zitten wel een paar kinderen met wie het minder goed gaat. Kinderen die het thuis moeilijk hebben, weinig aansluiting vinden bij hun leeftijdsgenootjes, achterblijven in hun ontwikkeling of niet lekker in hun vel zitten. Deze kinderen lopen een verhoogd risico op allerlei problemen, zoals voortijdig schoolverlaten, psychische problematiek, middelengebruik en problemen met justitie (Loeber, Burke, & Pardini, 2009; Reijneveld, Brugman, Verhulst, & Verloove-Vanhorick, 2005; Dekovic, 1999). Een aanzienlijk deel van deze kinderen komt uiteindelijk terecht in de jeugdzorg of andere vormen van specialistische hulpverlening (Notenboom, van Asselt, Mazzola, von Meyenfeldt, & Goudriaan, 2009).

Mentorprogramma's kunnen deze kwetsbare kinderen een steuntje in de rug geven. Mentorprogramma's koppelen deze kwetsbare kinderen voor langere tijd aan een betrokken volwassene. Deze volwassene biedt steun en aandacht en onderneemt activiteiten met het kind. Deze activiteiten kunnen variëren van samen huiswerk maken tot samen sporten of naar de film. De betrokken volwassene functioneert als rolmodel, aan wie het kind zich kan optrekken en met wie het kind in een veilige omgeving kan oefenen met nieuwe vaardigheden (Keating, 2002). Naarmate kinderen zich meer gesteund voelen, ontwikkelen zij een positiever beeld van zichzelf en hun toekomst (Kashani, 1989). Uit onderzoek blijkt dat mentorprogramma's verschillende positieve effecten kunnen hebben. Mentorprogramma's kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van zelfvertrouwen en sociale vaardigheden, verbetering van schoolprestaties en afname van probleemgedrag, middelengebruik en criminaliteit (Allen & Eby, 2011; Crul & Kraal, 2004; McGill, Mihalic, & Grotper, 1998; Rhodes, 2005; Vos, Pot & Dotinga, 2012).

Onderzoek naar werkzame factoren van mentorprogramma's laat zien dat een goede relatie tussen de mentor en de mentee noodzakelijk is voor positieve uitkomsten van het mentorcontact (McGill e.a., 1998; Nakkula & Harris, 2005, 2014; Vos e.a., 2012). Nakkula en Harris (2005; 2014) onderscheiden drie aspecten van deze mentorrelatie die bepalend zijn voor de uitkomsten van het mentorcontact: de interne kwaliteit van de mentorrelatie, de structuur van de mentorrelatie en de externe kwaliteit van de mentorrelatie.

1.1 Interne kwaliteit van de mentorrelatie

De interne kwaliteit van de mentorrelatie geeft weer op welke manier de mentor en mentee met elkaar omgaan. Het gaat hierbij zowel om subjectieve kenmerken van de relatie, zoals de mate waarin de mentor en mentee op elkaar lijken, de houding van de mentor en de waardering van de vertrouwensrelatie, als om meer objectieve kenmerken zoals de frequentie en intensiteit van het contact. Uit onderzoek blijkt dat de uitkomsten van het mentorcontact positiever zijn wanneer er meer overeenkomsten zijn tussen de mentor en mentee in interesses,

opvattingen en gevoel voor humor (Uyterlinde e.a., 2009; van 't Hoog e.a., 2011). Daarnaast is het belangrijk dat de mentee centraal staat in de match (Morrow & Styles, 1995). Wanneer mentees zich positief gewaardeerd voelen, in plaats van veroordeeld op hun tekortkomingen, draagt dit bij aan een positieve ontwikkeling (DuBois, Neville, Parra, & Pugh-Lilly, 2002b). Uit onderzoek blijkt bovendien dat het erg belangrijk is voor de uitkomsten van het mentorcontact, dat de mentor wordt gezien als rolmodel (Daloz, 1986; Erkut & Mokros, 1984; Hamilton & Darling, 1996). De vertrouwensband tussen de mentor en mentee wordt gezien als een van de belangrijkste werkzame mechanismen in het mentorcontact. Een goede vertrouwensband versterkt het effect op de ontwikkeling van zelfvertrouwen en sociale vaardigheden bij de mentee (Vos e.a., 2012). Wanneer de vertrouwensband echter wordt gebroken, vormt dit een voorspeller voor een vroegtijdige beëindiging van het contact (Rhodes e.a., 2005). Aangezien veel mentees in hun verleden al teleurstellingen hebben ervaren, kan wantrouwen en teleurstelling in de mentorrelatie de positieve effecten van het mentorcontact ontkrachten of zelfs zorgen voor schadelijke effecten (Grossman & Rhodes, 2002). Volgens Nakkula en Harris (2014) geeft de tevredenheid van de mentor en de mentee met het mentorcontact veel informatie over de interne kwaliteit van de mentorrelatie. Deze tevredenheid vertaalt zich veelal door in positieve uitkomsten. Tot slot blijken ook verschillende objectieve kenmerken van het contact tussen de mentor en de mentee van invloed uit de uitkomsten van het mentorcontact. Het aantal uur die de Big en Little samen doorbrengen vormt een voorspeller voor zowel de kwaliteit als de effectiviteit van de mentorrelatie (Dubois, Holloway, Valentine, & Cooper, 2002a; Dubois e.a., 2002; DuBois & Neville, 1997; Herrera, Sipe, & McClanahan, 2000; Uyterlinde e.a., 2009; Vos e.a., 2012). Naarmate de mentor en mentee elkaar voor een langere periode zien, is de relatie succesvoller (Grossman & Rhodes, 2002; Herrera, Grossman, Kauh, Feldman, & McMaken, 2007; Uyterlinde e.a., 2009). Onduidelijkheid over afspraken kan negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de relatie, doordat mentees zich afgewezen kunnen voelen (Vos e.a., 2012).

1.2 Structuur van de mentorrelatie

De structuur van de mentorrelatie geeft weer op welke manier de mentor en mentee bepalen welke activiteiten er tijdens het mentorcontact worden ondernomen. De ondersteuning die mentoren bieden en de mentorstijlen die zij hierbij hanteren is van invloed op de ontwikkeling van de mentee (Herrera e.a., 2000; Morrow & Styles, 1995; Uyterlinde e.a., 2009; Vos e.a., 2012). Sociaal-emotionele ondersteuning hangt samen met de ontwikkeling van zelfvertrouwen, sociale vaardigheden en uitbreiding van het sociale netwerk van de mentee (Vos e.a., 2012). Meer instrumentele ondersteuning, waarbij het contact primair gericht is op het behalen van concrete doelen, draagt bij verbeterde cognitieve vaardigheden, zoals effectiever leren plannen en het maken van huiswerk (Vos e.a., 2012). Mentoren kunnen zowel een ondersteunende als een prescriptieve mentorstijl hanteren. Mentoren met een ondersteunende mentorstijl proberen aan te sluiten bij de interesses van de mentee en betrekken de mentee bij de selectie van activiteiten. Mentoren met een prescriptieve mentorstijl bepalen de invulling van het mentorcontact veelal zonder rekening te houden met voorkeuren van de mentee (Morrow & Styles, 1995; Herrera e.a., 2000). Naarmate mentoren meer rekening houden met de voorkeuren van de mentee en de invulling van het mentorcontact meer gezamenlijk wordt bepaald, worden betere resultaten bereikt (DuBois e.a., 2002a; Hansen, Romans & LaFleur, 2011; Karcher, Herrera, & Hansen, 2010; Rhodes, 2002).

1.3 Externe kwaliteit van de mentorrelatie

De externe kwaliteit van de mentorrelatie geeft weer hoe het mentorcontact wordt ondersteund vanuit het mentorprogramma. Uit onderzoek blijkt dat zowel training van de mentor voorafgaand aan het mentorcontact (Herrera e.a., 2000) als doorlopende training en ondersteuning van de mentoren (DuBois e.a., 2002a; 2002b) van invloed zijn op het resultaat van het mentorcontact. Daarnaast is de mate van steun die de mentoren ervaren vanuit de organisatie van het mentorprogramma van invloed op de kwaliteit van de relatie tussen de mentor en mentee (Hansen e.a., 2011). Tot slot blijkt dat het betrekken van ouders of verzorgers (DuBois e.a., 2002a; 2002b; Frecknall, 1992) en een goede samenwerking met de school van de mentee (Hansen e.a., 2011) de opbrengst van het mentorcontact kunnen beïnvloeden.

1.4 Huidig onderzoek

Hoewel er in verschillende onderzoeken aandacht is besteed aan de opbrengsten van mentorprogramma's en de processen die hieraan bijdragen, bestaat er een sterke behoefte aan aanvullende kennis over factoren die de uitkomst van het mentorcontact beïnvloeden (Dubois, 2002a; Rhodes, 2008). Het beschikbare onderzoek is van wisselende kwaliteit en veelal worden per studie slechts enkele aspecten van het mentorcontact belicht. Een diepgaande analyse van een mentorprogramma in de praktijk kan inzicht bieden in de wijze waarop mentorprogramma's werken en welke factoren bijdragen aan positieve uitkomsten bij de mentee. In het huidig onderzoek wordt door middel van een casestudie inzichtelijk gemaakt hoe het school-based mentorprogramma Big Brothers Big Sisters of Rotterdam werkt en welke factoren bepalend zijn voor succes.

2 Methode

2.1 Onderzoeksopzet

Om inzicht te krijgen in de werking van mentorprogramma's en factoren die van invloed zijn op de uitkomst van het mentorcontact is een geïntegreerde enkelvoudige casestudie uitgevoerd. De case in dit onderzoek betreft het school-based mentorprogramma van Big Brother Big Sisters in Rotterdam tijdens het schooljaar 2014/2015. In het onderzoek zijn verschillende onderzoekseenheden betrokken en is gebruik gemaakt van verschillende methoden voor dataverzameling.

Bij aanvang van het onderzoek is eerst een uitvoerige literatuurstudie uitgevoerd naar factoren die van invloed kunnen zijn op de uitkomst van het mentorcontact. Aan de hand van de deze literatuurverkenning zijn verschillende werkhypothesen opgesteld over mogelijke werkzame factoren. De literatuur beschrijft verschillende aspecten van de interne kwaliteit, de structuur en de externe kwaliteit van de mentorrelatie die van invloed kunnen zijn op de uitkomst van het mentorcontact. Verondersteld wordt dat deze factoren ook een rol spelen in het resultaat van BBBSR. Aan de hand van deze hypothesen is een casestudie protocol opgesteld. In dit protocol is weergegeven welke informatie verzameld moet worden om vast te stellen hoe BBBSR in de praktijk werkt en welke factoren bepalend zijn voor succes (Yin, 2014).

In dit onderzoek is zowel kwantitatieve als kwalitatieve data verzameld. Er is gebruik gemaakt van verschillende schriftelijke vragenlijsten en evaluatieformulieren die zijn ingevuld door de vrijwilliger (elke maand) en de leerkracht van het kind (drie keer per jaar). Daarnaast is dossierinformatie bestudeerd over de verschillende matches en zijn er gesprekken gevoerd met de twee match coördinatoren van het programma, 7 vrijwilligers, 9 kinderen en 4 ouders. Tot slot zijn de onderzoekers aanwezig geweest bij enkele activiteiten, waaronder evaluatiegesprekken met de school van de betrokken kinderen en de Big Day, een gezamenlijke activiteit voor alle kinderen en hun mentoren.

2.2 Setting

In Rotterdam wonen relatief veel kinderen die worden blootgesteld aan verschillende risicofactoren (CBS, 2013). Rotterdam kent het grootste aandeel niet-westerse allochtone jongeren van Nederland. Eén op de vijf minderjarige kinderen groeit op in een huishouden met een armoederisico en bijna een derde van de kinderen uit het reguliere basisonderwijs heeft te maken taal- en ontwikkelingsachterstanden. Bovendien telde Rotterdam in het schooljaar 2010/2011 de meeste voortijdige schoolverlaters en het hoogste aandeel jongeren dat in aanraking kwam met de politie in vergelijking met andere gemeenten. In Rotterdam wordt bovendien relatief vaak een beroep gedaan op de jeugdzorg. In 2011 was bij 46 op de duizend jeugdigen jeugdzorg betrokken (CBS, 2013).

2.3 Interventie

Het mentorprogramma Big Brothers Big Sisters of Rotterdam (BBBSR) is oorspronkelijk ontwikkeld in de Verenigde Staten. BBBSR kent twee vormen van mentorcontact: het community-based mentorcontact en het school-based mentorcontact. Bij het school-based mentorprogramma vindt het contact tussen de mentor (de Big) en het kind (de Little) uitsluitend plaats op school. Kwetsbare leerlingen worden door de school aangemeld en aan het begin van het schooljaar gekoppeld aan een geschikte Big. Deze match duurt in principe een schooljaar, maar het is mogelijk dat leerlingen het volgend schooljaar opnieuw worden aangemeld. Hoewel het mentorcontact op school plaatsvindt, richt het zich niet alleen op huiswerk en schoolprestaties. Het doel van het contact is de Little ondersteunen en inspireren het beste uit zichzelf te halen. Hiervoor worden de Bigs zorgvuldig geselecteerd, getraind en begeleid door de match coördinatoren van BBBSR. Er is maandelijks telefonisch contact met de Big en er zijn eens per drie maanden een persoonlijke gesprekken met de Big en de Little. De voortgang van de match en de vorderingen van de Little wordt gemonitord door middel van het volgsysteem dat BBBS hanteert.

2.4 Meetinstrumenten

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een groot aantal meetinstrumenten. Voor een deel is gebruik gemaakt van bestaande instrumenten die door BBBSR worden gebruikt om de voortgang van het mentorcontact te bewaken. Het BBBSR kent verschillende standaardformulieren: een aanmeldformulier dat door de leerkracht wordt ingevuld, voortgangsformulieren waarin de leerkracht van het kind (3x per jaar) en de Big (elke maand) aangeven of er bij de Little veranderingen zijn opgetreden in zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en sociale vaardigheden, en logboeken waarin de frequentie en duur van het contact wordt vastgelegd. Daarnaast vult de match coördinator drie keer per jaar een evaluatieformulier in samen met de Little over de kwaliteit van de relatie. Na de inventarisatie van deze bestaande instrumenten, is er op basis van de literatuurstudie voor gekozen om gebruik te maken van een aantal aanvullende vragenlijsten: een schriftelijke vragenlijst voor de Bigs over de kwaliteit van de mentorrelatie (4 x per jaar) en een eenmalige online vragenlijst voor de Bigs over hun mentorstijl en de begeleiding die zij krijgen van BBBSR. Ook hebben de Bigs een aantal schalen van de NEO-PI-R ingevuld om meer inzicht te krijgen in de persoonlijkheid van de Bigs (Hoekstra, Ormel & de Fruyt, 1996). Dit betreft de schalen altruïsme, consciëntieusheid, openheid van gevoelens en hartelijkheid. Tot slot is door middel van open interviews en observaties meer inzicht gekregen in de werking van mentorprogramma.

2.5 Resultaat van het mentorcontact

Voorafgaand aan het schooljaar hebben de leerkrachten van de aangemelde kinderen een aanmeldformulier ingevuld. Op de aanmeldformulier geeft de leerkracht aan in hoeverre het kind een probleem heeft met zelfvertrouwen (6 items; Cronbach's $\alpha = 0,82$), zelfredzaamheid (10 items; Cronbach's $\alpha = 0,80$) en sociale vaardigheden (5 items;

Cronbach's alpha = 0,68). Ieder item wordt gescoord met behulp van een vijf-puntschaal (van 'altijd een probleem' tot 'helemaal geen probleem').

De uitkomsten van het mentorcontact zijn bepaald aan de hand van de voortgangsformulieren die de leerkracht van het kind en de Big hebben ingevuld. Op deze voortgangsformulieren geven de leerkracht (3x per jaar) en de Big (elke maand) weer of er een verandering is opgetreden in de verschillende competenties die door de leerkracht zijn beoordeeld op het aanmeldformulier. Verandering wordt weergegeven met behulp van een vijfpuntschaal (Veel slechter, slechter, geen veranderingen, beter en veel beter). Daarnaast zijn verschillende kwalitatieve gegevens verzameld over het resultaat van het mentorcontact. Hiervoor is gebruik gemaakt van opmerkingen uit de logboeken die de Bigs invullen, gesprekken met de Bigs, Littles en ouders en observaties van verschillende activiteiten.

2.6 Interne kwaliteit van de mentorrelatie

In dit onderzoek zijn verschillende aspecten van de interne kwaliteit van de mentorrelatie gemeten. De interne kwaliteit van de relatie kwam aan bod in verschillende interviews en werd zichtbaar tijdens de observatie van de Big Day. Daarnaast is gebruik gemaakt van verschillende vragenlijsten en voortgangsformulieren.

Overeenkomsten tussen de Big en Little

Overeenkomsten tussen de Big en Little zijn gemeten met behulp van twee losse items uit de online vragenlijst die de Bigs hebben ingevuld halverwege het mentorcontact. Eén item meet de mate waarin de Big en Little op elkaar lijken en het andere item meet de mate waarin de Big en Little dezelfde interesses hebben.

Little voelt zich gewaardeerd

De mate waarin de Little zich gewaardeerd voelt is gemeten met behulp van twee losse items uit het voortgangsformulier dat de match coördinator samen met de Little invult. Het eerste item meet de mate waarin de Little zich belangrijk voelt en het andere item meet de mate waarin de Little zich begrepen voelt. Aan de Bigs is gevraagd in hoeverre zij zich in de Little kunnen inleven.

Big is rolmodel

De mate waarin de Big wordt gezien als rolmodel is gemeten met behulp van een item uit het voortgangsformulier voor de Little en twee items uit de online vragenlijst voor de Bigs. Aan de Littles is gevraagd of ze het vervelend vinden om advies te krijgen van de Big. In de online vragenlijst voor de Bigs is gevraagd of de Littles advies vragen aan de Bigs en of de Littles bereid zijn om van de Bigs te leren.

Vertrouwensband

De vertrouwensband tussen de Big en de Little is gemeten met behulp van twee schalen. Eén schaal meet de vertrouwensband die de Little ervaart. De schaal bestaat uit vier items uit het voortgangsformulier voor de Little en heeft een redelijke interne consistentie (Cronbach's alpha = 0,63). De andere schaal meet de vertrouwensband volgens de Big. Deze schaal bestaat

uit vier items van de schriftelijke vragenlijst die de Big herhaaldelijk invult over de kwaliteit van de mentorrelatie (Cronbach's $\alpha = 0,74$).

Tevredenheid

De tevredenheid met het mentorcontact is gemeten met behulp van drie schalen. Eén schaal meet de tevredenheid volgens de Little. Deze schaal bestaat uit 3 items van de het voortgangsformulier voor de Little (Cronbach's $\alpha = 0,66$). De andere schalen meten de tevredenheid van de Big met de match (6 items; Cronbach's $\alpha = 0,77$) en de tevredenheid van de Big met de kwaliteit van de relatie (4 items; Cronbach's $\alpha = 0,74$).

Frequentie en intensiteit van de afspraken

Informatie over de frequentie en intensiteit van de relatie is afkomstig van de logboeken die de Big elke maand invullen over het contact met hun Little.

2.7 Structuur van de mentorrelatie

In dit onderzoek zijn verschillende aspecten van de structuur van de mentorrelatie gemeten. De structuur van de relatie kwam aan bod in verschillende interviews. Daarnaast is gebruik gemaakt van verschillende vragenlijsten en voortgangsformulieren.

Type ondersteuning

De mate waarin de Big sociaal-emotionele ondersteuning biedt is gemeten met behulp van twee schalen. De eerste schaal meet in hoeverre het contact met de Little is gericht op het beleven van plezier (4 items; Cronbach's $\alpha = 0,66$), de tweede schaal meet in hoeverre het contact met de Little is gericht op het delen van ervaringen en emoties (4 items; Cronbach's $\alpha = 0,80$). De mate waarin de Big instrumentele ondersteuning biedt is gemeten met behulp van drie schalen: ontwikkelen van het toekomstperspectief van de Little (4 items; Cronbach's $\alpha = 0,84$), ontwikkelen van het karakter van de Little (4 items; Cronbach's $\alpha = 0,81$) en ontwikkeling van de schoolprestaties van de Little (4 items; Cronbach's $\alpha = 0,79$).

Besluitvorming

De wijze waarop de besluitvorming over de invulling van het mentorcontact tot stand komt is gemeten met een item uit de online vragenlijst voor de Bigs en een item uit het voortgangsformulier voor de Little. Beide items meten de mate waarin de Little betrokken wordt bij de besluitvorming.

Activiteiten

Informatie over de ondernomen activiteiten is afkomstig uit de logboeken van de Bigs. Voor alle matches is gemeten welk percentage van de afspraken wordt besteed aan plezierige activiteiten en welk percentage aan school gerelateerde activiteiten.

2.8 Externe kwaliteit van de mentorrelatie

In dit onderzoek zijn verschillende aspecten van de externe kwaliteit van de mentorrelatie gemeten. De externe kwaliteit van de relatie kwam aan bod in verschillende interviews en werd zichtbaar tijdens de observatie van evaluatiegesprekken met school. Daarnaast zijn verschillende aspecten van de externe kwaliteit van de relatie gemeten met verschillende vragenlijsten en voortgangsformulieren.

Steun vanuit BBBSR

De mate van steun die de Bigs ervaren vanuit de organisatie van BBBSR is gemeten met behulp van een schaal van 5 items uit de online vragenlijst voor Bigs over de communicatie met en de betrokkenheid van de match coördinatoren van BBBSR. De betrouwbaarheid van de schaal is goed (Cronbach's $\alpha = 0,86$).

Reguliere begeleiding vanuit BBBSR

De reguliere begeleiding vanuit BBBSR is beoordeeld aan de hand van een schaal van 6 items uit de online vragenlijst voor de Bigs over hun tevredenheid met de intake, training, begeleiding van de match en intervisiebijeenkomsten (Cronbach's $\alpha = 0,67$).

Verbondenheid met BBBSR

De mate van verbondenheid die de Bigs ervaren met BBBSR is gemeten met een schaal van drie items uit de online vragenlijst voor de Bigs (Cronbach's $\alpha = 0,69$). Gevraagd wordt of de Big er trots op is dat hij/zij een mentor is, of zij andere mensen zullen aanraden om ook mentor te worden en of zij na dit schooljaar nog een keer mentor willen zijn.

Betrokkenheid van ouders en school

Betrokkenheid van de school is gemeten met behulp van een schaal van drie items uit de online vragenlijst voor de Bigs (Cronbach's $\alpha = 0,83$). Betrokkenheid van de ouders is uitsluitend aan bod gekomen in de interviews.

Mentorschap is goed in te passen in dagelijkse bezigheden

De mate waarin de Big er in slaagt het mentorschap in te passen in de dagelijkse bezigheden is gemeten met een schaal van twee items (Cronbach's $\alpha = 0,72$).

2.9 Analyse

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van kwantitatieve en kwalitatieve data. Alle informatie is ingedeeld in informatie over het resultaat van het mentorcontact en informatie over verschillende aspecten van de mentorrelatie die mogelijk van invloed zijn op de uitkomsten van het mentorcontact.

Kwantitatieve data

Kwantitatieve informatie over het resultaat van het mentorcontact is afkomstig uit de voortgangsformulieren van de leerkracht en de Big. Er zijn veranderscores berekend per competentie voor elke informant, om inzicht te krijgen in de totale ontwikkeling van het kind. Hiervoor zijn de resultaten van de verschillende meetmomenten bij elkaar opgeteld, waarbij voor een negatieve verandering 1 (slechter) of 2 (veel slechter) punten zijn afgetrokken en bij een positieve verandering telkens 1 (beter) of 2 (veel beter) punten zijn opgeteld. Deze veranderscores zijn vervolgens opgeteld bij de uitgangssituatie, waardoor iedere Little een begin en eindscore heeft. Vervolgens is inzichtelijk gemaakt in hoeverre de verschillende competenties ontwikkelen gedurende het mentorcontact.

Kwantitatieve informatie over de verschillende aspecten van de mentorrelatie is afkomstig uit de voortgangsformulieren en schriftelijke vragenlijsten. De data is eerst thematisch geordend. Met behulp van factoranalyse is nagegaan of verschillende items samengevoegd konden worden tot schalen. Waar mogelijk zijn schaalscores berekend. Andere aspecten zijn gemeten met losse items. Doordat de informatie over de verschillende aspecten van de mentorrelatie afkomstig is uit verschillende databronnen, met een verschillend aantal antwoordcategorieën per item, is de ruwe data getransformeerd naar een schaal van 0 tot 100. Hierdoor heeft elk aspect van de mentorrelatie een vergelijkbare score. Vervolgens is inzichtelijk gemaakt welke aspecten van de mentorrelatie in meer of mindere mate aanwezig zijn.

Met behulp van regressieanalyses is vervolgens nagegaan welke aspecten van de mentorrelatie bijdragen aan een positieve uitkomst van het mentorcontact. De afhankelijke variabelen in deze analyses zijn de verschillende veranderscores per competentie en informant en de onafhankelijke variabelen zijn de verschillende aspecten van de interne kwaliteit, structuur en externe kwaliteit van de mentorrelatie en persoonlijkheidskenmerken van de Big. Er zijn eerst univariate regressieanalyses uitgevoerd. Significante voorspellers zijn daarna samengevoegd in een multivariate regressieanalyse om inzicht te krijgen in de aspecten van het mentorcontact die de ontwikkeling van de Little het best verklaren.

Kwalitatieve data

Kwalitatieve informatie over het resultaat van het mentorcontact is afkomstig uit interviews met Big, Littles en hun ouders, aanvullende opmerkingen op de voortgangsrapportages en observaties van evaluatiegesprekken met de school. Kwalitatieve informatie over de verschillende aspecten van de mentorrelatie is afkomstig uit interviews met de match coördinatoren, Bigs, Littles, ouders, aanvullende opmerkingen op de voortgangsrapportages en observaties van verschillende activiteiten. De kwalitatieve data is gecodeerd en gecategoriseerd, waarbij gezocht is naar patronen in de data die aansluiten bij de uit de literatuur afkomstige werkhypothesen, dan wel naar patronen die deze hypothesen ontkrachten.

3 Resultaten

3.1 Beschrijving case

Littles

In het schooljaar 2014-2015 zijn er 59 Littles aangemeld bij BBBSR (32 jongens en 27 meisjes). De Littles zijn afkomstig van acht verschillende scholen, verspreid over Rotterdam. De Littles zijn vier tot twaalf jaar oud ($M=7,85$ $SD=2,20$). De meeste Littles zijn in Nederland geboren. De ouders van de Littles hebben verschillende nationaliteiten, de meeste ouders komen echter uit Marokko of Turkije. In tabel 1 zijn de aanvangsscores van de Littles weergegeven. De Littles ervaren de meeste problemen binnen het domein zelfvertrouwen ($M=3,37$; $SD=1,15$). De meeste Littles ($N=51$) hebben moeite met het uiten van hun gevoelens, weinig zelfvertrouwen ($N=44$) en moeite met het nemen van besluiten ($N=39$).

Binnen het domein zelfredzaamheid ($M=4,12$; $SD=0,49$) hebben de meeste leerlingen problemen met hun houding op school ($N=34$) en ten opzichte van school ($N=31$). Ook het gedrag op school is voor veel Littles een probleem ($N=31$). Binnen het domein sociale vaardigheden ($M=3,81$; $SD=0,56$) hebben de meeste Littles problemen in het contact met leeftijdsgenootjes ($N=33$) en in het contact met volwassenen ($N=29$).

Daarnaast blijkt uit de aanmeldformulieren dat een aantal Littles thuis al veel heeft meegemaakt en vaak grote verantwoordelijkheden draagt. Zo heeft een aantal geen contact meer met één of beide ouders, helpt een aantal bij de zorg van hun broertjes en zusjes en moeten zij vaak fungeren als tolk voor de ouders. Een aantal leerkrachten geeft aan dat de Littles daarom één op één aandacht verdienen, om hun thuissituatie even te vergeten en weer even kind te zijn. Daarentegen zijn er ook leerkrachten die juist de nadruk leggen op de problemen die zij op school ervaren, zo willen zij graag dat de Bigs zullen helpen bij het maken van huiswerk of het vergroten van de woordenschat.

Tabel 1. Scores op de nulmeting van het volgsysteem ingevuld door de leerkracht (N=58)

			Het aantal kinderen dat een probleem ervaart		
Schaal	M	SD	Deels	Vaak	Altijd
Zelfvertrouwen	3,37	1,15			
Zelfvertrouwen	2,81	1,03	20	20	4
Kan zijn/haar gevoelens uiten	2,33	0,96	15	25	11
Kan besluiten nemen	2,98	1,07	20	14	5
Heeft interesses en/of hobby's	4,05	0,93	8	5	
Persoonlijke hygiëne, verschijning	4,45	0,75	3		1
Positief toekomstperspectief	3,59	1,11	16	8	2
Zelfredzaamheid	4,12	0,49			
Gebruik van openbare voorzieningen	4,26	1,10	2	5	2
Gebruik van voorzieningen op school	4,24	0,96	6	3	1
Houding ten opzichte van school	3,41	1,27	19	6	6
Schoolprestaties	3,90	1,09	10	7	1
Huiswerk	3,86	1,36	6	9	4
Houding op school	3,38	1,12	20	13	1
Gedrag op school	3,38	1,06	16	15	
Criminaliteit	4,83	0,53	4		
Sigaretten, alcohol en drugs	4,98	0,13			
Seksualiteit	4,95	0,29	1		
Sociale Vaardigheid	3,81	0,56			
Vertrouwen in de vrijwilliger	4,10	0,81	13	1	
Respect voor andere culturen	4,45	0,75	6	1	
Relatie met de gezinsleden	3,95	1,13	8	6	2
Contact met leeftijdsgenoten	3,22	1,12	16	14	3
Contact met volwassenen	3,34	1,15	15	10	4

Note. De items op het aanmeldformulier zijn gescoord met behulp van een vijf-puntschaal ('1 = altijd een probleem', '2 = vaak een probleem', '3 = deels een probleem', '4 = meestal geen probleem' en '5 = helemaal geen probleem').

Bigs

De Littles zijn ondersteund door 45 Bigs (6 mannen en 39 vrouwen). De meeste Bigs hebben de Nederlandse nationaliteit. Voor 15 van deze vrijwilligers maakte hun deelname als Big onderdeel uit van hun stage voor hun opleiding tot sociaalmaatschappelijk hulpverlener. Deze Bigs hebben allen twee Littles begeleid. Op een vrijwilliger na, hebben alle andere vrijwilligers één Little ondersteund. Voor één Little is het BBBSR niet gelukt om een geschikte vrijwilliger te vinden. Met betrekking tot de persoonlijkheid van de vrijwilligers valt op dat zij allen gemiddeld (36%) of hoog (64%) scoren op de domein altruïsme. Op andere domeinen is een grotere variatie zichtbaar. Dat de Bigs over het algemeen erg altruïstisch zijn ingesteld is terug te zien in hun aanmeldredenen om Big te worden. De meeste Bigs geven aan dat zij graag een maatschappelijke bijdrage willen leveren, zo gaf een Big als reden: "Omdat ik het erg waardevol vind om als mentor iets voor iemand 'in need' wat te kunnen betekenen en verschil te maken. Elk kind verdient positieve aandacht, en ik wil daar graag mijn steentje aan bijdragen om dat mogelijk te maken!" Er zijn ook Bigs die zelf hebben gemerkt dat het belangrijk is om als kind aandacht te krijgen, of zij dit nu als kind zelf wel of niet hebben gehad. Zo gaf een Big aan dat zij zelf als kind ook een Little had kunnen zijn.

Matches

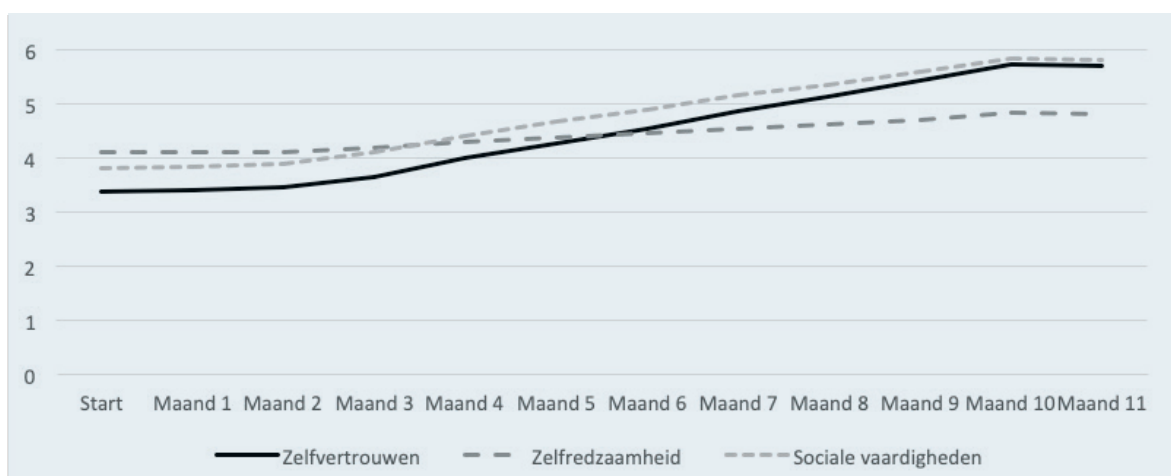
De meeste Littles ($N=51$) zijn in het najaar van 2014 gekoppeld aan hun Big. Er was echter niet voor elke Little op het zelfde moment een Big beschikbaar. Het aantal afspraken dat de Little met de Big heeft gehad verschilt daarom. Gemiddeld wordt er door de matches 21 keer afgesproken, de frequentie van de bijeenkomsten van de matches lopen echter uiteen van 5 tot 31 bijeenkomsten. Hierbij moet vermeld worden dat er een aantal rapportages van Bigs ontbreken, hierdoor zijn mogelijk niet alle contactmomenten gerapporteerd. Littles zijn al in schooljaar 2013-2014 aan hun Big gekoppeld en twee Littles zelfs vanaf schooljaar 2012-2013. De meeste bijeenkomsten duren 1 uur, maar er zijn ook afspraken die langer duren.

3.2 Resultaat mentorcontact

Kwantitatieve data

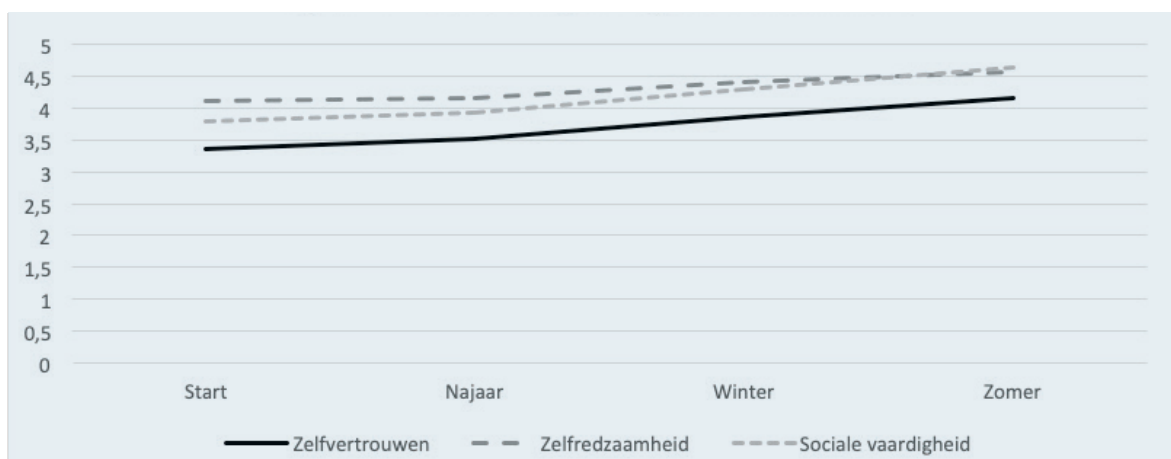
In figuur 1 zijn de veranderingen in zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en sociale vaardigheden van de Little weergegeven die de Bigs hebben gerapporteerd op de maandelijkse voortgangsformulieren. De grootste verbetering zien de Bigs in het zelfvertrouwen van de Littles ($M=2,33$; $SD=1,93$), gevolgd door de sociale vaardigheden van de Littles ($M=2,02$; $SD=1,65$). De Bigs rapporteren de minste verandering in de zelfredzaamheid van de Littles ($M=0,72$; $SD=1,09$). Uit tabel 1 blijkt echter dat de Littles op dit domein ook de minste problemen ondervinden.

Figuur 1. Veranderingen volgens de Big

In figuur 2 zijn de veranderingen in zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en sociale vaardigheden van de Little weergegeven die de leerkrachten hebben gerapporteerd op de maandelijkse voortgangsformulieren. De leerkrachten rapporteren de grootste verandering in de sociale vaardigheden van de Littles ($M=0,83$; $SD=0,88$), gevolgd door het zelfvertrouwen van de Littles ($M=0,79$; $SD=0,68$). Net als de Bigs rapporteren ook de leerkrachten de minste verandering in de zelfredzaamheid van de Littles ($M=0,44$; $SD=0,47$).

Figuur 2. Veranderingen volgens de leerkracht

Kwalitatieve data

Uit de kwalitatieve gegevens blijkt ook dat de Littles zich ontwikkelen tijdens de matchingsperiode. Verschillende Bigs rapporteren dat hun Littles steeds socialer worden, ze durven steeds meer te vertellen en te vragen. Een aantal Bigs merkt ook op dat het sociale netwerk van de Little groeit en verbetert: "Het is me opgevallen dat mijn Little in de klas steeds meer contact zoekt met anderen, en dat hij makkelijker praat met klasgenoten dan voorheen". De meeste Bigs rapporteren ook positieve gedragsveranderingen bij hun Little in hun maandelijkse rapportages: "Wat mij is opgevallen? De grote verandering, in positieve zin, die zich voortzet wat betreft het gedrag en de gemoedstoestand van de Little".

Ook leerkrachten merken deze verbeteringen op, de meeste Littles zijn socialer en spontaner geworden, tonen meer zelfvertrouwen en gedragen zich een stuk beter in de klas. Zo zegt een leerkracht het volgende: "De Little is dit jaar erg gegroeid in zijn gedrag. Zijn boze buien zijn steeds minder heftig en duren minder lang. De werkinzet van Little is goed omhoog gegaan en dit is ook duidelijk te zien aan zijn prestaties". Een Little heeft trots verteld dat haar leerkracht vindt dat zij erg vooruit is gegaan. Hoewel zij erg trots was op zichzelf, vond zij het erg jammer dat dit betekent dat zij volgend jaar waarschijnlijk geen Big meer krijgt.

Daarnaast hebben sommige Bigs hun Little geholpen bij het verbeteren van de Nederlandse taal, zo merkte een van de match coördinatoren op: "Er was een meisje en haar Nederlands was niet zo goed. Ik heb haar gekoppeld aan een Big die Nederlandse les gaf. Toen ik bij die Little langs kwam voor het voortgangsgesprek zag ik dat haar Nederlands echt drastisch was verbeterd. Dus dat is wel fijn, dat komt o.a. door het één op één contact met haar Big Sister".

3.3 Interne kwaliteit van de mentorrelatie

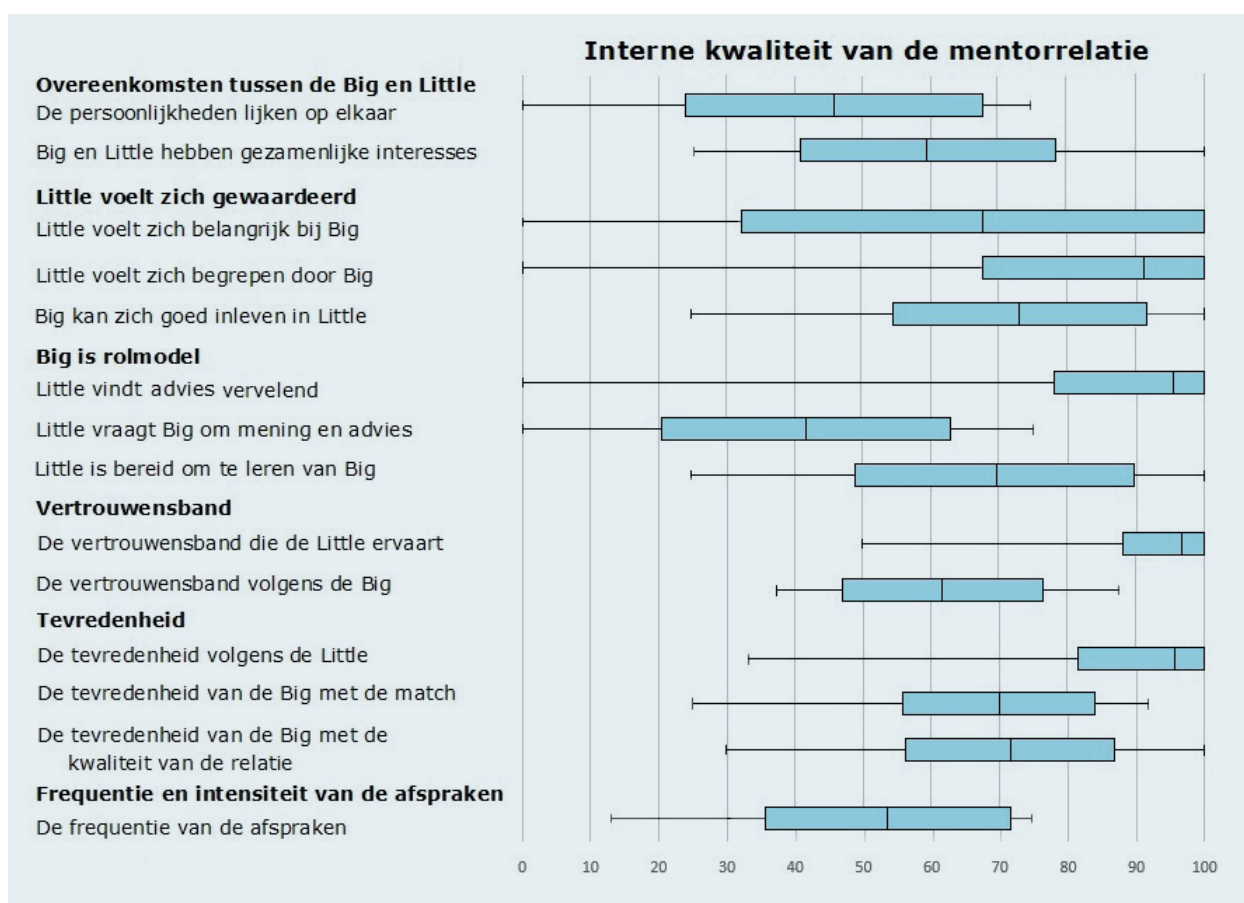
Kwantitatieve data

In figuur 3 is weergegeven hoe de matches van BBBSR scoren op de verschillende aspecten van de interne kwaliteit van de relatie, waarbij de ruwe data getransformeerd is naar een schaal van 0 tot 100. Uit de verschillende meetinstrumenten blijkt dat de Big en de Little niet altijd op elkaar lijken. De persoonlijkheid van de Big en Little komen lang niet altijd overeen ($M=45,83$; $SD = 21,86$). Dit zelfde geldt voor de interesses van de Big en de Little, al worden hier meer overeenkomsten gevonden dan tussen type persoonlijkheid ($M=59,40$; $SD=18,62$).

Over het algemeen voelen de Littles zich gewaardeerd door hun Big. De mate waarin de Little zich belangrijk voelt tijdens het contact met de Big verschilt sterk ($M=67,68$; $SD=35,40$). De meeste Littles voelen zich goed begrepen door hun Big ($M=91,21$; $SD=23,54$). De meeste Bigs geven aan dat zij zich goed in hun Little te kunnen inleven ($M=73,33$; $SD=18,49$). De Bigs worden over het algemeen geaccepteerd als rolmodel. De meeste Littles geven aan dat zij het prima vinden om advies te krijgen van hun Big ($M=95,68$; $SD=17,48$). Volgens de Bigs vragen de meeste Littles niet zelf om advies ($M=41,67$; $SD=21,10$). De meeste Bigs hebben echter het gevoel dat hun Little bereid is om van hen te leren ($M=69,17$; $SD=20,43$). De vertrouwensband tussen de Big en de Little wordt door bijna alle Littles als goed beoordeeld ($M=96,72$; $SD=8,49$). Sommige Bigs betwijfelen echter of hun Little echt alles met de Big durft te bespreken ($M=61,88$; $SD=14,71$).

De meeste Bigs zijn over het algemeen tevreden met de match ($M=69,86$; $SD=14$) en de kwaliteit van de relatie met hun Little ($M=71,59$; $SD=15,17$). De Littles zijn over het algemeen zeer tevreden met de match ($M=95,35$; $SD=13,85$). Uit de logboeken blijkt dat er een flinke variatie zit in het aantal afspraken tussen de Big en de Little ($M=53,36$; $SD=17,97$). Over het algemeen weten de Littles goed wanneer zij met hun Big hebben afgesproken ($M=91,01$; $SD=15,62$). Toch blijkt uit de rapportages dat de afspraken bij een aantal matches niet door konden gaan. Zo is bij 13 matches de afspraak afgezegd omdat de Big tentamens had of iets anders voor zijn/haar school moest doen. Ook kwam het wel eens voor dat de afspraak niet door is gegaan door miscommunicatie tussen de Big en de basisschool.

Figuur 3. De scores van de matches op de verschillende aspecten van de interne kwaliteit van de relatie, weergegeven in boxplots

Kwalitatieve data

Hoewel uit de kwantitatieve data blijkt dat de persoonlijkheid en interesses van de Big en Little lang niet altijd overeenkomsten blijkt uit interviews met de match coördinatoren van BBBSR dat zij hier wel rekening mee houden tijdens de matchingprocedure: "Wij proberen de Bigs en Littles die het beste bij elkaar passen te matchen met elkaar. Dit doen we door bijvoorbeeld te kijken naar de interesses, de persoonlijkheid en ook het geslacht, want meisjes worden alleen gekoppeld aan vrouwen. Het is een gevoel dat je moet hebben bij een Big en een Little".

Naast persoonlijkheid en interesses wordt bij de matchingprocedure ook naar andere overeenkomsten gekeken. De match coördinatoren hebben bijvoorbeeld een Big van Afrikaanse afkomst gekoppeld aan een Little die is geboren in Ethiopië. Deze Big wilde graag een rolmodel vormen voor een Little met een donkere huidskleur. De match coördinatoren gingen er vanuit dat deze Big een goed rolmodel zou zijn voor de betreffende Little, omdat zij een soortgelijke achtergrond hebben en allebei ook veel hebben meegemaakt in Afrika. Hierdoor zal de Little zijn verhaal waarschijnlijk goed kwijt kunnen bij de Big. Een ander voorbeeld heeft betrekking op een Little die erg onrustig gedrag vertoonde. Deze Little is gekoppeld aan een Big met ADD, in de hoop dat hij een rolmodel zou worden die de Little kan leren om met dit onrustige gedrag om te gaan. De match coördinatoren hopen dat de Bigs door deze overeenkomsten beter worden geaccepteerd als rolmodel.

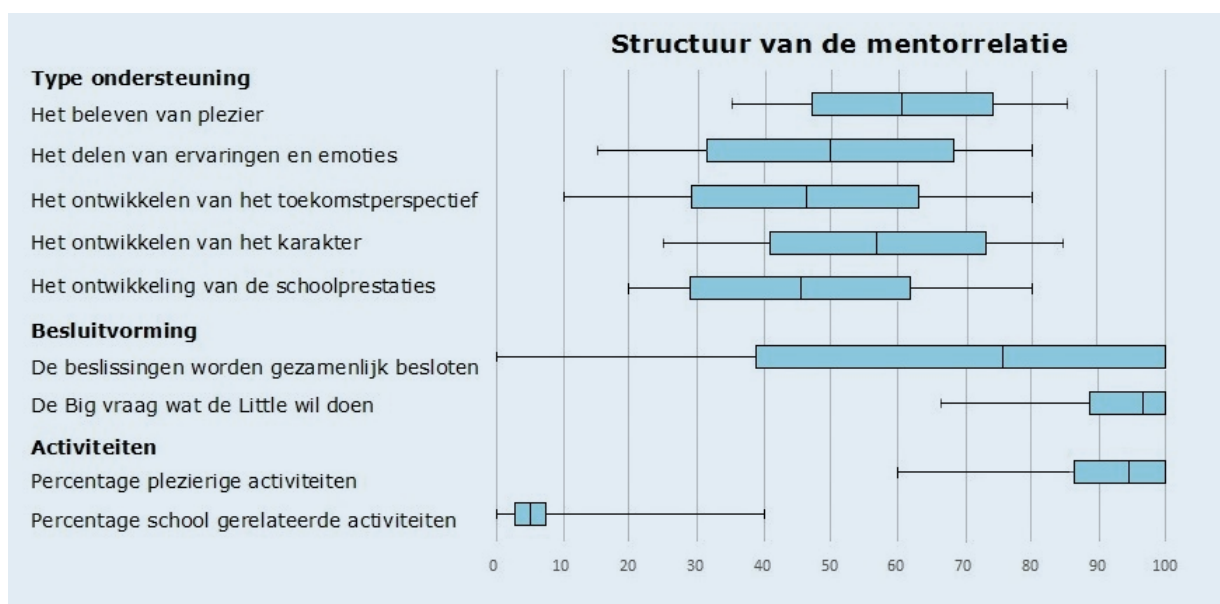
De goede vertrouwensband tussen de Big en de Little wordt ook bevestigd in de kwalitatieve data. In de maandelijkse rapportages van de Bigs is een terugkerend patroon te zien, waarbij het vertrouwen in de matches lijkt toe te nemen naarmate er vaker is afgesproken. In een aantal specifieke gevallen blijkt dat de vertrouwensband er aan bijdraagt dat de Littles ook zeer heftige gebeurtenissen durven te bespreken met hun Big, terwijl zij dit voorheen voor zich hielden. Zo beschreef een Big het volgende: “Deze maand heeft mijn Little mij veel dingen verteld die ik nog niet wist en ook dingen die ze eigenlijk een beetje eng vindt om te vertellen. Je merkt dat de band steeds hechter wordt. Ze heeft ook heftige dingen verteld over haar thuissituatie. Het valt me op dat ze al dat soort dingen voor zich houdt en dat ze dus best met een hoop in haar koppie rond loopt, zonder het aan mensen te vertellen. Ik was de eerste die ze in vertrouwen nam”. Daarnaast is er een Big die haar Little helpt bij de verwerking van de dood van haar moeder, zij vullen samen een boekje in met betrekking tot de moeder van de Little. De Big merkt dat de Little hierdoor steeds meer over haar moeder begint te praten: “Ze praat veel, de afgelopen weken ook steeds meer over haar moeder. Ze stelt vragen en ik geef daar zo eerlijk mogelijk antwoord op, voor zover ik dat kan met de informatie die ik heb”. Littles lijken het erg te waarderen dat zij hun Big in vertrouwen kunnen nemen. Als reactie op de vraag wat er zo leuk is aan een Big, antwoorde een Little dat zij het erg fijn vindt dat ze met haar Big kan praten en dat zij haar probeert te begrijpen. Uit observaties tijdens de Big Day is ook goed terug te zien dat er hechte relaties zijn opgebouwd tussen de Bigs en Littles. Zo was duidelijk te zien welke Bigs en Littles een match vormen, Littles die bij aankomst rennend op hun Big afstormen om ze een knuffel te geven en matches die onafscheidelijk waren gedurende de activiteiten. Ook een aantal leerkrachten neemt deze speciale band waar, zo beschreef een leerkracht: “Er is het afgelopen jaar mooi contact ontstaan tussen de Little en haar Big. De Little keek uit naar de dag dat de Big weer zou komen en zij straalde wanneer zij haar Big zag. Ze genoot van de momenten samen met haar Big en kon in de klas dat met veel enthousiasme navertellen.

3.4 Structuur van de mentorrelatie

Kwantitatieve data

In figuur 4 is weergegeven hoe de matches van BBBSR scoren op de verschillende aspecten van de structuur van de relatie, op een schaal van 0 tot 100. De meeste Bigs bieden zowel sociaal-emotionele als instrumentele ondersteuning aan hun Little. De meeste aandacht gaat uit naar het beleven van plezier tijdens de match ($M=60,45$; $SD=13,53$). Het delen van emoties en ervaringen vinden de Bigs iets minder belangrijk ($M=46,14$; $SD=17,00$). Naast sociaal-emotionele ondersteuning bieden de Bigs ook instrumentele ondersteuning. Vooral het ontwikkelen van het toekomstperspectief van de Little vinden de Bigs erg belangrijk ($M=56,82$; $SD=16,15$). Daarnaast besteden verschillende Bigs aandacht aan karakterontwikkeling ($M=49,77$; $SD=18,16$) en schoolprestaties ($M=45,45$; $SD=16,47$). In de meeste matches beslissen de Big en Little samen hoe de afspraak wordt ingevuld ($M=75,91$; $SD=37,07$). Bijna alle Littles hebben het gevoel dat hun Big rekening houdt met hun wensen ($M=96,67$; $SD=8,11$). In het grootste deel van de activiteiten staat plezier centraal ($M=94,64$; $SD=8,25$). Slechts een klein deel van de tijd wordt besteed aan schoolse activiteiten ($M=5,36$; $SD=8,25$).

Figuur 4. De scores van de matches op de verschillende aspecten van de structuur van de relatie, weergegeven in boxplots

Kwalitatieve data

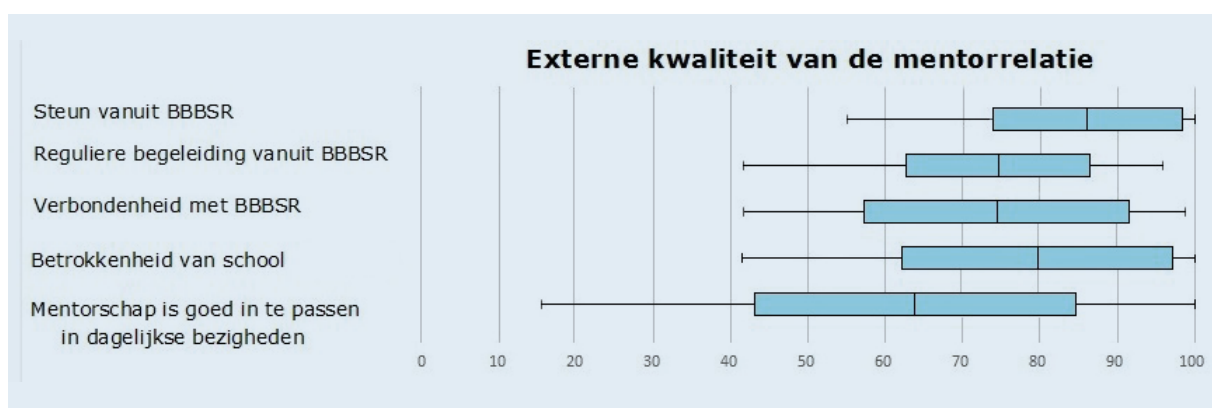
Uit de rapportages van de Bigs blijkt dat het kiezen van activiteiten de matches steeds makkelijker af gaat, dat de Littles steeds meer durven in te brengen over wat zij zouden willen doen. Een Big heeft wel aangegeven dat zij het in het begin vrij lastig vond om activiteiten te bedenken. Zij vond het lastig dat zij na de eerste sessie al gelijk deze verantwoordelijkheid kreeg, terwijl zij de Little nog niet zo goed kende. De activiteiten die de matches ondernemen lopen erg uiteen: het spelen van bordspellen, spelletjes op de computer, knutselen, voetballen, cakejes versieren, het maken en luisteren van muziek en het helpen bij schoolopdrachten.

3.5 Externe kwaliteit van de mentorrelatie

Kwantitatieve data

In figuur 5 is weergegeven hoe de matches van BBBSR scoren op de verschillende aspecten van de externe kwaliteit van de relatie, op een schaal van 0 tot 100. De meeste Bigs zijn erg tevreden over de steun die zij vanuit de organisatie BBBSR ervaren ($M=86,14$; $SD=12,24$). Ook zijn zij over het algemeen tevreden met de reguliere begeleiding vanuit BBBSR ($M=74,62$; $SD=11,92$). In het schooljaar 2014-2015 zijn er twee intervisiebijeenkomsten georganiseerd waarbij Bigs elkaar kunnen ontmoeten om ervaringen te delen. Iets minder dan de helft van de Bigs geeft aan hier ook aanwezig te zijn geweest. De meningen over deze intervisiebijeenkomsten waren verdeeld, al beoordeelden de meeste Bigs de intervisiebijeenkomsten als nuttig ($M=72,50$; $SD=27,51$). Ook verschillen de Bigs van mening over de mate waarin het mentorschap overeenkomt met hun verwachtingen. De meeste Bigs zijn echter tevreden over het mentortraject ($M=72,88$; $SD=12,09$). De meeste Bigs voelen zich ook verbonden met BBBSR ($M=76,51$; $SD=16,19$). Over het algemeen zijn de Bigs ook tevreden over de samenwerking met de school van hun Little ($M=80,00$; $SD=17,45$). Daarnaast vonden niet alle Bigs het even gemakkelijk om het mentorschap in te passen in hun dagelijkse bezigheden ($M=63,85$; $SD=20,73$).

Figuur 5. De scores van de matches op de verschillende aspecten van de externe kwaliteit van de relatie, weergegeven in boxplots

Kwalitatieve data

In het algemeen geven Bigs aan dat ze erg tevreden zijn met de organisatie van BBBSR, zij vinden het een fijne en goed werkende organisatie: "Keep up the good work!" Wel hebben een aantal Bigs wat tips gegeven voor de organisatie, zo geeft een Big aan dat BBBS misschien wat meer zou kunnen doen aan naamsbekendheid: "Als ik met mijn medestudenten praat dan zijn ze allemaal erg positief over het werk dat ik doe en vragen ze gelijk hoe ik het heb gevonden". Daarnaast hebben een aantal Bigs aangegeven dat zij soms nog wat meer persoonlijkere begeleiding verlangen, een Big zei hierover het volgende: "Meer en persoonlijkere begeleiding, vind ik zelf toch heel belangrijk. Er wordt hier soms aandacht aan besteed. Het mag van mij wat vaker. Ze begeleiden vooral intensief in de eerste weken, maar zelf ben ik van mening dat dit ook meer mag gebeuren in de latere weken. Vooral omdat in deze weken meerdere dingen gebeuren". Ook heeft een aantal Bigs behoefte aan meer uitleg die specifiek gericht is op de betreffende Little en het doel van de match: "In heb begin uitleggen waarom je zijn Big bent,

welke problemen je Little heeft. Het is voor mij heel lang en nu nog steeds erg onduidelijk waarvoor ik precies kom, ondanks dat ik er probeer achter te komen via m'n Littles".

Hoewel de meeste Bigs erg tevreden zijn over het mentortraject, blijkt uit de kwalitatieve analyse dat bij een paar Bigs de verwachtingen met betrekking tot het mentortraject niet zijn uitgekomen. Een Big beschrijft: "Sinds ik heb aangegeven dat ik geen knuffelbuddy ben, lijkt het alsof het mijn Little steeds minder doet als ik kom. Soms negeert ze me super lang. Dit zorgt ervoor dat ik gefrustreerd raak want het reizen kost mij bizar veel tijd en het voelt dan heel vervelend als zij het niet eens waardeert als ik kom en ze me zelfs negeert. Ik begin te twijfelen aan het doel van de match. Ik heb het idee dat ze vooral iemand wilde om mee te knuffelen en heel close mee te zijn. Omdat ik mijn grens aangaf vond ze het gelijk minder leuk".

Uit de kwalitatieve analyse blijkt tevens dat een aantal Bigs zich soms beperkt voelen in het ondernemen van activiteiten, doordat deze op het schoolterrein moeten plaatsvinden. Zo beschreef een Big het volgende: "We lopen een beetje tegen de grenzen van het schoolgebouw aan, gelukkig is er aan het eind van het schooljaar vaker ruimte in de gymzaal voor ons". Een Big geeft als tip dat BBBSR misschien op elke school een doos met speelattributen kan zetten, speciaal voor de koppels van BBBSR om gebruik van te maken. Daarnaast hebben meerdere Big's aangegeven dat zij het verlangen hebben om hun Little nog meer te laten zien van de wereld, maar zij snappen dat dit niet past binnen de restricties van het school-based programma. "Nu ik vaker verhalen hoor over dingen die hij nog niet heeft gedaan/gezien, voel ik telkens sterker dat ik het jammer vind dat ik in een school-based programma met hem zit. Ik had hem graag wat meer laten zien door samen op pad te gaan, zonder suikertante te spelen overigens. Dit gevoel is ook versterkt door de gesprekken op de kerstborrel van BBBSR met andere Bigs uit het community based programma, waarbij ik een beetje jaloers werd op hun vrijheden".

Omdat de afspraken van de matches in dit programma op school plaatsvinden is er in de kwalitatieve analyse ook gekeken naar de ervaringen van de scholen en de samenwerking met de Bigs. Uit de evaluatiegesprekken met de scholen blijkt dat een aantal leerkrachten zich zorgen maakt dat Littles te veel lessen zullen missen, wanneer zij door hun Big uit de klas gehaald worden. Voornamelijk omdat de Littles vaak al moeilijk meekomen op school. Een aantal scholen heeft er daarom voor gekozen om alleen kinderen uit de onderbouw deel te laten nemen aan het mentorprogramma. Daarnaast is er een school waarbij het mentorcontact alleen na schooltijd plaatsvindt. Met betrekking tot de samenwerking met de school blijkt dat de meeste Bigs over het algemeen tevreden. Toch blijkt uit dat een aantal Bigs hierbij soms problemen ervaart. Zo is het een aantal keer voorgekomen dat de Big op de school aankomt terwijl de leerlingen vrij waren of de Little ziek was. Dit blijkt niet altijd goed gecommuniceerd te worden door de school of de betreffende leerkracht. De match coördinatoren zijn zich ervan bewust dat de betrokkenheid tussen leerkrachten erg kan verschillen. Zo merkt een van de coördinatoren op dat de huidige leerkracht vaak een andere is dan degene die de Little heeft doorverwezen naar BBBSR. Hierdoor kan het zijn dat de huidige leerkracht niet altijd achter de aanmelding staat. Wanneer Bigs moeilijkheden ervaren in de samenwerking met de school, dan probeert BBBSR daarin een mediërende rol te spelen. De match coördinatoren hebben ook ervaringen met heel betrokken leerkrachten die zelfs met hun persoonlijke telefoon contact

opnemen met de Big. Tevens ervaart een aantal Bigs weinig praktische medewerking van de school: “Het is mij vaak onduidelijk wat wel en niet mogelijk is en de school reikt weinig aan hierin. Zoals gebruik van ruimtes, materiaal, daarom lang op zoek geweest naar een bal bijvoorbeeld. In het begin op zoek geweest naar een rustige plek om samen te zitten. Nu zitten we vaak op dezelfde plek, op de eerste etage”.

Naast de betrokkenheid van de school is in de kwalitatieve analyse ook de betrokkenheid van ouders aan bod gekomen. De match coördinatoren van BBBSR geven aan dat zij als organisatie maar weinig contact hebben met de ouders van de Littles die deelnemen aan het school-based programma. Daarentegen is het contact met de ouders wel een vast onderdeel van het community based programma. De match coördinatoren merken op dat het contact met de ouders eigenlijk wel belangrijk is: “Wij zijn nog een beetje zoekende daarin, maar wij denken dat het echt een toegevoegde waarde kan hebben. Wel merken wij dat dat heel veel tijd kost. We hebben gemerkt dat sommigen gewoon niet te bereiken zijn, omdat er bijvoorbeeld een taalbarrière is”. BBBSR geeft aan geëxperimenteerd te hebben met het organiseren van ouderbijeenkomsten, om ouders te vertellen wat de organisatie doet. Echter merken zij dat de opkomst van ouders bij zulke bijeenkomsten vrij laag is. De coördinatoren gaven aan dat de ouders die aanwezig zijn, vaak wel erg positief zijn over het programma. Uit contact met de ouders blijkt inderdaad dat de meesten erg positief zijn over het programma: “Wij zijn zo blij met de Big Sister, hij had vorig jaar ook al een Big Sister waar hij erg goed mee overweg kon. Ook met deze Big Sister heeft hij het erg leuk, dat zien wij aan hem”. Het blijkt dat een aantal ouders inderdaad minder op de hoogte zijn van het programma en zijn doelstellingen. Een moeder geeft aan dat zij het erg zou waarderen als zij ook wat vaker op de hoogte gehouden zou worden over de activiteiten, ontwikkelingen en de voortgang van haar kind.

Tot slot blijkt dat klasgenootjes meestal erg positief reageren op het programma. De match coördinatoren merken op dat zij op de basisscholen vaak ook door andere leerlingen benaderd worden, dat ook zij graag een Big Brother of een Big Sister zouden willen hebben. Ook de Littles zelf merken op dat veel klasgenootjes ook graag een Big Brother of Big Sister zouden willen hebben. Een Little kreeg echter negatievere reacties in het begin van de match, haar klasgenoten vonden het raar dat zij uit de klas werd gehaald. De klasgenoten dachten dat zij naar de logopedist moest, de Little ervaarde deze reacties als vervelend. Maar de Little geeft aan dat de kinderen uit haar klas nu wel weten wat een Big Sister is, dat zij leuke dingen doen en dat de klasgenoten nu eigenlijk een beetje jaloers zijn op haar.

3.6 Factoren die bijdragen aan het resultaat van het mentorcontact

Zelfvertrouwen

In tabel 2 is weergegeven welke factoren bijdragen aan veranderingen in zelfvertrouwen gerapporteerd door de Bigs. Uit de univariate regressieanalyses blijkt dat verschillende aspecten van de interne kwaliteit van de relatie en verschillende aspecten van de externe kwaliteit van de relatie een positieve invloed hebben op de ontwikkeling van het zelfvertrouwen van de Little. Aspecten van de structuur van de relatie waren niet voorspellend voor de verandering in zelfvertrouwen, ditzelfde geldt voor kenmerken van de persoonlijkheid van de Bigs.

Ten aanzien van de interne kwaliteit van de relatie geldt dat het belangrijk is dat de Big zich kan inleven in de Little ($\beta=0,39$; $p=0,03$), de Big het gevoel heeft dat de Little hem/haar vertrouwt ($\beta=0,33$; $p=0,07$), de Big de kwaliteit van de relatie positief beoordeelt ($\beta=0,30$; $p=0,04$), de Big tevreden is met de match ($\beta=0,31$; $p=0,09$) en de match voor langere tijd voortduurt ($\beta=0,26$; $p=0,05$). Deze factoren verklaren ieder tussen de 7% en 15% van de variantie in de ontwikkeling van zelfvertrouwen. Omdat de factoren onderling sterk correleren, leveren zij niet allemaal een unieke bijdrage in de multivariate regressie analyse. Uit de multivariate regressieanalyse blijkt dat veranderingen in zelfvertrouwen het beste worden voorspeld door het vertrouwen dat de Little heeft in de Big ($\beta=0,38$; $p=0,04$) en het aantal afspraken dat heeft plaatsgevonden ($\beta=0,31$; $p=0,09$). Gezamenlijk verklaren deze factoren 24% van de variantie in de ontwikkeling van het zelfvertrouwen.

Ten aanzien van de externe kwaliteit van de relatie geldt dat het belangrijk is dat de Big de reguliere begeleiding vanuit BBBSR als positief beoordeelt ($\beta=0,33$; $p=0,08$) en dat de ervaringen van de Big overeenkomen met zijn of haar verwachtingen ($\beta=0,28$; $p=0,06$). Doordat beide variabelen sterk correleren, leveren zij niet allebei een unieke bijdrage in de multivariate regressie analyse. De beste voorspeller van de ontwikkeling van het zelfvertrouwen van de Little volgens de Big is het oordeel over de reguliere begeleiding vanuit BBBSR ($\beta=0,35$; $p=0,06$). Het oordeel over de reguliere begeleiding vanuit BBBSR verklaart 13% van de variantie in de ontwikkeling van zelfvertrouwen.

Als voorspellers worden gecombineerd in een totaal model blijkt dat het gevoel van de Big, dat de Little hem/haar vertrouwt ($\beta=0,38$; $p=0,04$) en het aantal afspraken dat heeft plaatsgevonden ($\beta=0,31$; $p=0,09$) de beste voorspellers vormen voor veranderingen in het zelfvertrouwen. Deze voorspellers verklaren gezamenlijk 24% van de variantie in de ontwikkeling van het zelfvertrouwen.

Tabel 2. Voorspellers van veranderingen in zelfvertrouwen van de Littles volgens hun Bigs

Univariate Regressieanalyses	β	t	<i>Sig.</i>	R^2
<i>Interne kwaliteit van de mentorrelatie</i>				
Big kan zich in Little inleven	0,39	2,23	0,03	0,15
Vertrouwen van Little, ervaren door Big	0,33	1,87	0,07	0,11
Kwaliteit van de relatie, ervaren door Big	0,30	2,09	0,04	0,09
Tevredenheid van de Big met de match	0,31	1,75	0,09	0,10
Hoeveel afspraken zijn er gemaakt	0,26	2,03	0,05	0,07
<i>Externe kwaliteit van de mentorrelatie</i>				
Reguliere begeleiding vanuit BBBSR	0,33	1,83	0,08	0,11
Verwachtingen van Big uitgekomen	0,28	1,94	0,06	0,08
Multivariate Regressieanalyses	β	t	<i>Sig.</i>	R^2
<i>Interne kwaliteit van de mentorrelatie</i>			0,03	0,24
(Constante)		-1,71	0,10	
Vertrouwen van Little, ervaren door Big	0,38	2,18	0,04	
Hoeveel afspraken zijn er gemaakt	0,31	1,79	0,09	
<i>Externe kwaliteit van de mentorrelatie</i>			0,06	0,11
(Constante)		-0,89	0,38	
Reguliere begeleiding vanuit BBBSR	0,33	1,83	0,08	
Multivariate Regressieanalyse	β	t	<i>Sig.</i>	R^2
<i>Totaal model</i>			0,03	0,24
(Constante)		-1,71	0,10	
Vertrouwen van Little, ervaren door Big	0,38	2,18	0,04	
Hoeveel afspraken zijn er gemaakt	0,31	1,79	0,09	

In tabel 3 zijn de voorspellers van verandering in zelfvertrouwen volgens de leerkracht weergegeven. Verschillende aspecten van de mentorrelatie op het gebied van de interne kwaliteit, structuur en externe kwaliteit zijn voorspellend voor veranderingen in zelfvertrouwen volgens de leerkracht. Veranderingen in het zelfvertrouwen volgens de leerkracht waren niet gerelateerd aan persoonlijkheidskenmerken van de Bigs. Uit de analyses blijkt dat veranderingen in het zelfvertrouwen volgens de leerkracht samenhangen met andere variabelen dan veranderingen in zelfvertrouwen volgens de Big.

Ten aanzien van de interne kwaliteit van de relatie geldt dat het belangrijk is dat de Little weet wanneer de afspraken met de Big zijn ($\beta=0,28$; $p=0,03$). Deze factor verklaart 8% van de variantie in de ontwikkeling van zelfvertrouwen volgens de leerkracht. Ten aanzien van de structuur van de relatie geldt dat het belangrijk is dat de afspraken tussen de Little en de Big niet enkel op plezier gericht zijn ($\beta=-0,35$; $p=0,06$) en ten aanzien van de externe kwaliteit van de relatie geldt dat het belangrijk is dat de Big het contact met de Little goed kan inpassen en hier daadwerkelijk tijd voor heeft ($\beta=0,26$; $p=0,07$). Beide voorspellers verklaren tussen 7% en 12% van de variantie in de ontwikkeling van zelfvertrouwen volgens de leerkracht rapportage.

Deze voorspellers zijn vervolgens gecombineerd in een totaal model, hieruit blijkt dat het voor de ontwikkeling van zelfvertrouwen het belangrijkste is dat de afspraken tussen de Little en de Big niet enkel op plezier zijn gericht ($\beta=-0,37$; $p=0,06$). Deze factor verklaard 14% van de variantie in de ontwikkeling van het zelfvertrouwen volgens de leerkracht rapportage.

Tabel 3. Voorspellers van veranderingen in zelfvertrouwen van de Littles volgens de leerkracht

Univariate Regressieanalyses	β	t	Sig.	R^2
<i>Interne kwaliteit van de mentorrelatie</i>				
Little weet wanneer is afgesproken met Big	0,28	2,11	0,04	0,08
<i>Structuur van de mentorrelatie</i>				
Het contact met Little is vooral gericht op plezier	-0,35	-1,98	0,06	0,12
<i>Externe kwaliteit van de mentorrelatie</i>				
Big kan het contact met Little goed inpassen	0,26	1,83	0,07	0,07
Multivariate Regressieanalyse	β	t	Sig.	R^2
<i>Totaal model</i>			0,06	0,12
(Constante)		3,70	0,00	
Het contact met Little is vooral gericht op plezier	-0,35	-1,98	0,06	

Zelfredzaamheid

In tabel 4 is weergegeven welke factoren bijdragen aan veranderingen in zelfredzaamheid gerapporteerd door de Bigs. Uit de univariate regressieanalyses blijkt dat verschillende aspecten van de interne kwaliteit van de relatie en verschillende aspecten van de externe kwaliteit van de relatie een positieve invloed hebben op de ontwikkeling van de zelfredzaamheid van de Little. Ook blijkt één aspect van de persoonlijkheid van de Bigs voorspellend voor veranderingen in zelfredzaamheid van de Little. Aspecten van de structuur van de relatie waren niet voorspellend voor de verandering in zelfredzaamheid.

Ten aanzien van de interne kwaliteit van de relatie geldt dat het belangrijk is dat de Big het gevoel heeft dat de Little hem/haar vertrouwt ($\beta=0,33$; $p=0,07$), de Little tevreden is met de match ($\beta=0,25$; $p=0,07$) en de match voor langere tijd voortduurt ($\beta=0,23$; $p=0,09$). Opvallend is dat naarmate de Little beter weet wanneer de afspraken met Big zijn ($\beta=-0,27$; $p=0,04$), er een minder positieve ontwikkeling is in de zelfredzaamheid van de Little. Deze factoren verklaren ieder tussen de 5% en 11% van de variantie in de ontwikkeling van zelfredzaamheid. Omdat de factoren onderling sterk correleren, leveren zij niet allemaal een unieke bijdrage in de multivariate regressie analyse. Uit de multivariate regressieanalyse blijkt dat het gevoel van de Big, dat de Little hem/haar vertrouwt, de belangrijkste voorspeller is voor de veranderingen in zelfredzaamheid ($\beta=0,33$; $p=0,07$). Deze factor verklaart 11% van de variantie in de ontwikkeling van zelfredzaamheid.

Bij de externe kwaliteit van de relatie wordt opnieuw een negatief verband gevonden. Naarmate de Big beter in staat is het mentorschap in te passen in de dagelijkse bezigheden ($\beta=-0,25$; $p=0,09$), er sprake van een minder positieve ontwikkeling is in de zelfredzaamheid van de Little.

De ontwikkeling van de zelfredzaamheid van de Little vertoont een positieve relatie met de persoonlijkheid van de Big. Naarmate de Big beter in staat is zijn of haar emoties te tonen en een positieve houding heeft ten opzichte van emoties, gaat de zelfredzaamheid van de Little meer vooruit ($\beta=0,33$; $p=0,08$). Openheid van gevoelens verklaart 11% van de variantie.

Als voorspellers worden gecombineerd in een totaal model blijkt dat veranderingen in zelfredzaamheid het beste worden voorspeld door het vertrouwen dat de Little heeft in de Big ($\beta=0,41$; $p=0,02$) en de mate waarin de Big in staat is het mentorschap in te passen in de dagelijkse bezigheden ($\beta=-0,39$; $p=0,03$). Echter is er bij die laatste factor sprake van een negatief verband. Samen voorspellen deze factoren 28% van de variantie in de ontwikkeling van zelfredzaamheid.

Tabel 4. Voorspellers van veranderingen in zelfredzaamheid van de Littles volgens hun Bigs

Univariate Regressieanalyses	β	t	Sig.	R^2
<i>Interne kwaliteit van de mentorrelatie</i>				
Vertrouwen van Little, ervaren door Big	0,33	1,86	0,07	0,11
Tevredenheid van de Little	0,25	1,86	0,07	0,06
Little weet wanneer is afgesproken met Big	-0,27	-2,07	0,04	0,08
Hoeveel afspraken zijn er gemaakt	0,23	1,73	0,09	0,05
<i>Externe kwaliteit van de mentorrelatie</i>				
Big kan het contact met Little goed inpassen	-0,25	-1,75	0,09	0,06
<i>Persoonlijkheid Big</i>				
Openheid van gevoelens	0,33	1,84	0,08	0,11
Multivariate Regressieanalyses	β	t	Sig.	R^2
<i>Interne kwaliteit van de mentorrelatie</i>			0,07	0,11
(Constante)		-0,99	0,33	
Vertrouwen van Little, ervaren door Big	0,33	1,86	0,07	
Multivariate Regressieanalyse	β	t	Sig.	R^2
<i>Totaal model</i>			0,02	0,28
(Constante)		0,60	0,55	
Vertrouwen van Little, ervaren door Big	0,41	2,41	0,02	
Big kan het contact met Little goed inpassen	-0,39	-2,29	0,03	

In tegenstelling tot de rapportages van de Big zijn er geen factoren gevonden die bijdragen aan veranderingen in zelfredzaamheid gerapporteerd door de leerkracht.

Sociale vaardigheden

In tabel 5 is weergegeven welke factoren bijdragen aan veranderingen in sociale vaardigheden gerapporteerd door de Bigs. Uit de univariate regressieanalyses blijkt dat verschillende aspecten van de interne kwaliteit van de relatie en verschillende aspecten van de externe kwaliteit van de relatie een positieve invloed hebben op de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de Little. Aspecten van de structuur van de relatie waren niet voorspellend voor de verandering in sociale vaardigheden, ditzelfde geldt voor kenmerken van de persoonlijkheid van de Bigs.

Tabel 5. Voorspellers van veranderingen in sociale vaardigheden van de Littles volgens hun Bigs

Univariate Regressieanalyses	β	t	Sig.	R^2
<i>Interne kwaliteit van de mentorrelatie</i>				
Vertrouwen van Little, ervaren door Big	0,33	1,85	0,08	0,11
Hoeveel afspraken zijn er gemaakt	0,25	1,93	0,06	0,06
Little weet wanneer is afgesproken met Big	-0,27	-2,05	0,05	0,07
<i>Externe kwaliteit van de mentorrelatie</i>				
Steun vanuit BBBSR	0,35	1,97	0,06	0,12
Reguliere begeleiding vanuit BBBSR	0,34	1,90	0,07	0,11
Multivariate Regressieanalyses	β	t	Sig.	R^2
<i>Interne kwaliteit van de mentorrelatie</i>			0,08	0,11
(Constante)		0,14	0,99	
Vertrouwen van Little, ervaren door Big	0,33	1,85	0,08	
<i>Externe kwaliteit van de mentorrelatie</i>			0,06	0,12
(Constante)		-0,76	0,45	
Steun vanuit BBBSR	0,35	1,97	0,06	
Multivariate Regressieanalyse	β	t	Sig.	R^2
<i>Totaal model</i>			0,08	0,11
(Constante)		0,01	0,99	
Vertrouwen van Little, ervaren door Big	0,33	1,85	0,08	

Ten aanzien van de interne kwaliteit van de relatie geldt dat het belangrijk is dat de Big het gevoel heeft dat de Little hem/haar vertrouwt ($\beta=0,33$; $p=0,08$) en de match voor langere tijd voortduurt ($\beta=0,25$; $p=0,06$). Opvallend is dat naarmate de Little beter weet wanneer de afspraken met Big zijn ($\beta=-0,27$; $p=0,05$), er een minder positieve ontwikkeling is in de sociale vaardigheden van de Little. Deze factoren verklaren ieder tussen de 6% en 11% van de variantie in de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Omdat de factoren onderling sterk correleren, leveren zij niet allemaal een unieke bijdrage in de multivariate regressie analyse. Uit de multivariate regressie analyse blijkt dat het gevoel van de Big, dat de Little vertrouwen heeft in hem/haar, het belangrijkste is om de veranderingen in de ontwikkeling van sociale vaardigheden te verklaren. Deze factor verklaart namelijk 11% van de variantie.

Ten aanzien van de externe kwaliteit van de relatie geldt dat zowel de waardering van de steun vanuit BBBSR ($\beta=0,35$; $p=0,06$) als de waardering van de reguliere begeleiding vanuit BBBSR ($\beta=0,34$; $p=0,07$) bepalend zijn voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de Little. Deze factoren verklaren ieder 11% en 12% van de variantie in de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Omdat de factoren onderling sterk correleren, leveren zij niet allemaal een unieke bijdrage in de multivariate regressie analyse. De beste voorspeller van de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de Little volgens de Big is de waardering van de steun vanuit BBBSR ($\beta=0,35$; $p=0,06$). Deze waardering van de steun vanuit BBBSR verklaart 12% van de variantie in de ontwikkeling van sociale vaardigheden.

Als voorspellers uit de univariate regressie analyses worden gecombineerd in een totaal model blijkt dat het gevoel van de Big, dat de Little hem/haar vertrouwt ($\beta=0,33$; $p=0,08$) de beste voorspeller vormt voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Deze factor verklaart 11% van de variantie.

In tabel 6 is weergegeven welke aspecten van het mentorcontact voorspellend zijn voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de Little volgens de leerkracht. Opvallend is dat uit de univariate regressieanalyses blijkt dat een aspect van de structuur van de relatie negatieve invloed heeft op de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de Little volgens de leerkracht. Daarnaast blijkt dat er een aspect van de externe kwaliteit van de relatie is die een positieve invloed heeft op deze ontwikkeling volgens de leerkracht. Aspecten van de interne kwaliteit van de relatie en kenmerken van de persoonlijkheid van de Bigs waren niet voorspellend voor de verandering in sociale vaardigheden, volgens de leerkracht.

Tabel 6. Voorspellers van veranderingen in sociale vaardigheden van de Littles volgens de leerkracht

Univariate Regressieanalyses	β	t	Sig.	R^2
<i>Structuur van de mentorrelatie</i>				
De Little wordt betrokken bij besluitvorming	-0,28	-2,14	0,04	0,08
<i>Externe kwaliteit van de mentorrelatie</i>				
Tevredenheid Big met mentortraject	0,39	2,22	0,03	0,15
Multivariate Regressieanalyse	β	t	Sig.	R^2
<i>Totaal model</i>			0,01	0,28
(Constante)		1,73	0,10	
De Little wordt betrokken bij besluitvorming	-0,36	-2,21	0,04	
Tevredenheid Big met mentortraject	0,35	2,14	0,04	

Een opvallend resultaat ten aanzien van de structuur van de mentorrelatie is dat naarmate de invulling van het mentorcontact meer door de Little wordt bepaald, dit een nadelig effect heeft op de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de Little, volgens de leerkracht ($\beta=-0,28$; $p=0,04$). Deze factor verklaart 8% van de variantie.

Ten aanzien van de externe kwaliteit van de match geldt dat de tevredenheid van de Big met het mentortraject erg bepalend is voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de Little volgens de leerkracht ($\beta=0,39$; $p=0,04$). Deze factor verklaart 15% van de variantie in de ontwikkeling van sociale vaardigheden volgens de leerkracht.

Als deze voorspellers worden gecombineerd in een totaal model blijkt dat deze factoren beiden belangrijke voorspellers zijn voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden volgens de Leerkracht. Opvallend is dat wanneer de Little betrokken wordt bij de besluitvorming dit een negatief effect heeft op deze ontwikkeling ($\beta=-0,36$; $p=0,04$). De mate waarin de Big tevreden is met het mentortraject heeft daarentegen wel een positief effect op de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van Littles volgens de leerkracht ($\beta=0,35$; $p=0,04$). Gezamenlijk verklaren deze factoren 28% van de variantie.

4 Discussie

Het doel van deze casestudie van het school-based mentorprogramma Big Brothers Big Sisters is het inzichtelijk maken hoe het mentorprogramma werkt en welke factoren bepalend zijn voor succes. Uit de resultaten blijkt dat het mentorcontact onder andere bijdraagt aan een toename in het zelfvertrouwen, de zelfredzaamheid en sociale vaardigheden van de Littles. Opvallend is dat de Bigs de grootste verbeteringen zien in het zelfvertrouwen van de Littles en de leerkrachten juist in de sociale vaardigheden. Dit verschil komt mogelijk doordat leerkrachten in de klas meer zicht hebben op de sociale vaardigheden van de leerlingen dan hun zelfvertrouwen. De minste veranderingen vinden plaats in de zelfredzaamheid van de Littles, maar op dit domein werden voor aanvang van de match ook de minste problemen ondervonden.

Om te kunnen bepalen welke factoren hieraan bij zouden kunnen dragen is er gekeken naar de drie aspecten van de mentorrelatie die Nakkula en Harris (2005; 2014) onderscheiden: de interne kwaliteit van de mentorrelatie, de structuur van de mentorrelatie en de externe kwaliteit van de mentorrelatie. Over het algemeen zijn de Bigs en Littles tevreden met de interne kwaliteit van de mentorrelatie. Zo voelen de Littles zich over het algemeen gewaardeerd en begrepen door hun Big, accepteren zij hun Big meestal als rolmodel en is de vertrouwensband tussen de Bigs en Littles vaak goed. Dit vertrouwen lijkt toe te nemen naarmate er vaker is afgesproken. Er blijkt echter wel een flinke variatie te zitten in het aantal afspraken dat gemaakt is tussen de Bigs en Littles. Tot slot zijn de meeste Bigs en Littles erg tevreden met hun match.

Met betrekking tot de structuur van de mentorrelatie kan geconcludeerd worden dat de meeste Bigs zowel sociaal-emotionele als instrumentele ondersteuning bieden aan hun Little. De meeste aandacht gaat hierbij uit naar het beleven van plezier tijdens de match, dit is terug te zien in de activiteiten die de matches ondernemen. Bij de matches wordt er maar weinig tijd besteed aan het ondernemen van schoolse activiteiten. Dit komt doordat Bigs, in vergelijking met andere doelen, het minst waarde hechten aan het ontwikkelen van de schoolprestaties. Naarmate de matches vaker afspreken blijkt dat het zowel de Bigs als de Littles makkelijker afgaat om activiteiten te kiezen. In de meeste matches beslissen de Bigs en Littles samen hoe de afspraak wordt ingevuld.

Daarnaast zijn de meeste Bigs ook tevreden met de externe kwaliteit van de mentorrelatie. Zo zijn de meeste erg tevreden over de steun en reguliere begeleiding die zij vanuit de organisatie BBBS ontvangen. In het algemeen zijn de meeste Bigs erg tevreden over het mentortraject en voelen zij zich verbonden met de organisatie. Toch zijn er een paar Bigs bij wie de verwachtingen met betrekking tot het mentortraject niet zijn uitgekomen. Een aantal Bigs voelt zich beperkt in de activiteiten door het school-based programma en niet alle Bigs vinden het even gemakkelijk om het mentorschap in te passen in hun dagelijkse bezigheden. Over de samenwerking met de school van hun Little zijn de meeste Bigs tevreden. Toch ervaren een aantal Bigs hierin problemen, bijvoorbeeld in de communicatie of de praktische medewerking. Wat verder

opvalt, is dat er in het school-based programma maar weinig contact is met de ouders van de Littles. De meeste ouders zijn wel erg positief over het programma, maar zij zouden meer op de hoogte gehouden kunnen worden over de voortgang van de match. Tot slot reageren ook klasgenootjes vaak positief op het programma, velen van hen zouden ook graag een Big Brother of Big Sister willen hebben.

Over het algemeen kan dus geconcludeerd worden dat het school-based mentorprogramma van BBBSR leidt tot positieve uitkomsten bij de Littles en dat de meeste Littles en Bigs tevreden zijn met de verschillende aspecten van de mentorrelatie. Uit de regressie analyses blijkt dat verschillende aspecten van het mentorcontact voorspellend zijn voor de ontwikkeling die de Little doormaakt. Een van de belangrijkste factoren is het vertrouwen dat de Little heeft in de Big. Een goede vertrouwensband versterkt de ontwikkeling van het zelfvertrouwen, de zelfredzaamheid en sociale vaardigheden van de Little. Uit de rapportages van de matches lijkt het vertrouwen in de match toe te nemen naarmate er meerdere afspraken hebben plaatsgevonden. Het belang van een vertrouwensband wordt ondersteund door de huidige literatuur. Aangezien veel Littles in hun verleden al teleurstellingen hebben ervaren, kan wantrouwen en teleurstelling in een mentorrelatie de positieve effecten bij Littles ontkrachten of zelfs zorgen voor schadelijke effecten (Grossman & Rhodes, 2002)

De hoeveelheid afspraken vormt ook een van de belangrijkste directe voorspellers voor de ontwikkelingen van het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid. Gemiddeld wordt er door de matches 21 keer afgesproken, dat is iets meer dan de helft van het aantal afspraken dat jaarlijks plaats kan vinden. Er blijkt echter een grote variatie te zitten in het aantal afspraken dat heeft plaatsgevonden tussen de Bigs en Littles, dit loopt uiteen van 5 tot 31 bijeenkomsten. Een mogelijke verklaring voor deze variatie is dat niet alle koppels even snel gematcht worden, voor een aantal Littles is niet meteen een geschikte Big beschikbaar. Tevens kan de variatie verklaard worden door het aantal afzeggingen dat plaatsvindt, in verband met ziekte van de Big of Little. Ook kwam het wel eens voor dat een afspraak niet door is gegaan doordat er bijvoorbeeld een studiedag of andere activiteit op school was. Het blijkt dat Bigs hier niet altijd van op de hoogte worden gebracht en soms dus voor niets naar de school komen. Tot slot zijn er een aantal afspraken niet doorgegaan omdat de Big tentamens had of iets ander voor zijn/haar school moest doen.

Andere aspecten van de interne kwaliteit van de mentorrelatie die bijdragen aan de ontwikkeling van de Littles zijn: de mate waarin de Big zich in kan leven in zijn/haar Little en hun tevredenheid met de match en de kwaliteit van de relatie. In de literatuur wordt over een mogelijk onderling verband tussen deze factoren besproken, zo stelen Vos en collega's (2012) dat er waarschijnlijk meer verwachtingen van de Bigs worden waargemaakt, wanneer zij een sterker inzicht hebben in de leefwereld van hun Little. De organisatie van BBBSR zou hier invloed op uit kunnen oefenen door het inzicht van de Bigs in de leefwereld van jongeren te vergroten.

Met betrekking tot de structuur van de mentorrelatie is het voor de ontwikkeling van Littles voornamelijk van belang dat de afspraken tussen de Littles en Bigs niet enkel op het hebben van plezier zijn gericht. Wanneer er te veel tijd aan plezierige activiteiten wordt besteed ontwikkelt het zelfvertrouwen van de Little zich minder positief volgens de leerkracht. Dit

wordt ondersteund door literatuur waarin het belang van een goede balans in de verschillende soorten activiteiten wordt benadrukt. Wanneer er teveel tijd aan plezierige activiteiten wordt besteed, wordt dit geassocieerd met zwakkere relaties. Het is voor de ontwikkeling van een positieve relatie en goede ondersteuning van de Little belangrijk dat de Big en Little veel met elkaar praten (Hansen & Corlett, 2007). Ook de manier waarop de besluitvorming plaatsvindt, vormt een belangrijke voorspeller voor de ontwikkeling van de Little. Opvallend is dat naarmate de invulling van het mentorcontact vaker door de Little wordt bepaald, dit een nadelig effect heeft op de ontwikkeling van de sociale vaardigheden. Dit resultaat ondersteunt de veronderstellingen in de literatuur, dat wanneer de invulling van het mentorcontact meer gezamenlijk wordt bepaald er betere resultaten worden bereikt (Dubois e.a., 2002a; Hansen e.a., 2011; Karcher, Herrera, & Hansen, 2010; Rhodes, 2002). Daarnaast is het mogelijk dat wanneer de Littles teveel bepalen wat er gebeurt, dat zij mogelijk activiteiten uit de weg gaan die de zij moeilijk vinden maar waarvan zij wel van zouden kunnen leren.

Daarnaast vormen ook een aantal aspecten van de externe kwaliteit van de mentorrelatie voorspellers voor de ontwikkeling van de Littles. Zo draagt de mate waarin de verwachtingen van de Big zijn uitgekomen en zijn/haar tevredenheid met het mentortraject positief bij aan de ontwikkeling van de Littles. Het is van belang dat de Bigs zich verbonden voelen met de organisatie. Naast de positieve effecten die dit heeft op de Little, is dit ook belangrijk omdat zij dan eerder bereid zijn op opnieuw mentor te worden en om anderen te overtuigen om ook mentor te worden (Vos e.a., 2012). Daarnaast vormen de steun en reguliere begeleiding vanuit BBBSR voorspellers voor de ontwikkeling van Littles. Wanneer de Big tevreden is over de reguliere begeleiding van BBBSR, is dit terug te zien in verbeteringen in de ontwikkeling van het zelfvertrouwen en de sociale vaardigheden van de Little. Wanneer Bigs zich gesteund voelen door de organisatie, vormt dit een voorspeller voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden bij de Littles. Over het algemeen zijn de Bigs tevreden over de steun en reguliere begeleiding. Wel worden er een aantal verbeterpunten voor BBBSR aangedragen, zoals wat meer persoonlijke begeleiding en uitleg over de betreffende Little en het doel van de match. Tevens is het van belang voor de ontwikkeling van het zelfvertrouwen dat Bigs de afspraken met de Littles goed kan inpassen in de dagelijkse bezigheden. Echter vinden niet alle Bigs het even gemakkelijk om het mentorschap in te passen in hun dagelijkse bezigheden. Mogelijk zou BBBSR hierbij meer ondersteuning kunnen bieden of hier op voorhand op kunnen selecteren.

Tot slot is er ook nog gekeken naar de persoonlijkheden van de Bigs. In deze studie is alleen de openheid van gevoelens gevonden als voorspeller voor de ontwikkeling van de Little. Naarmate de Big beter in staat is om zijn of haar emoties te tonen en een positieve houding heeft ten opzichte van emoties, gaat de zelfredzaamheid van de Little meer vooruit. De andere kenmerken van de persoonlijkheid van de Big, zoals altruïsme, vormen binnen deze studie geen voorspellers voor de ontwikkeling van de Littles. Dit wordt mogelijk verklaard doordat de Bigs in deze studie allen gemiddeld tot hoog scoren op het domein altruïsme, waardoor er weinig variatie is en dit dus geen verklarende waarde heeft. Benadrukt moet worden dat altruïsme bij de Bigs dus mogelijk wel een belangrijke voorwaarde kan zijn voor goed mentorcontact.

4.1 Sterke punten en beperkingen van de studie

Deze casestudie vormt een verkenning naar de werkzaamheid van het school-based mentorprogramma BBBSR en geeft inzicht in de factoren die bijdragen aan het succes. Een sterk punt van deze studie is dat waar in de reeds uitgevoerde studies voornamelijk slechts enkele aspecten van het mentorcontact werden belicht, deze huidige studie zich richt op de verschillende aspecten die in het gehele proces van invloed zouden kunnen zijn op de mentorrelatie. Bovendien is in deze studie sprake van triangulatie, er zijn dus zowel kwantitatieve als kwalitatieve dataverzamelmethodeën gecombineerd. De kwantitatieve data is gebruikt om verbanden aan te kunnen tonen en deze worden ondersteund en verklaard door kwalitatieve data. Tevens is er binnen deze studie data verzameld via meerdere informanten, namelijk de Bigs, Littles, leerkrachten, match coördinatoren van BBBSR en een aantal ouders. Hierdoor zijn de gevonden resultaten betrouwbaarder, doordat meerdere informanten deze bevestigen.

Hoewel een casestudie over het algemeen beperking heeft ten aanzien van de generaliseerbaarheid van de bevindingen (Yin, 2014), worden de resultaten wel ondersteund door resultaten uit de literatuurstudie. Hierdoor bieden de resultaten toch in zekere mate handvatten voor andere mentorprogramma's. Het is echter wenselijk om de casestudie daarom te herhalen, om de huidige resultaten kracht bij te zetten.

Een beperking van deze studie is dat de observaties helaas beperkt zijn gebleven tot de Big Day en de observatie van evaluatiegesprekken met de scholen. Directe observaties van de matches, om te zien wat er precies in de matches gebeurt, waren niet mogelijk. Voor het opbouwen van een vertrouwensband is het één-op-één contact tussen de Big en Little erg belangrijk, dit zou mogelijk geschaad kunnen worden door de tussenkomst van een onderzoeker. Daarnaast was het niet mogelijk om hele diepgaande interviews te houden met de Littles en hun ouders. Dit komt doordat de doelgroep van BBBSR voornamelijk afkomstig is uit het buitenland en hierdoor de Nederlandse taal vaak niet machtig zijn. Hierdoor is het niet mogelijk geweest om bepaalde aspecten te nuanceren.

Andere aandachtspunten zijn gerelateerd aan het gehanteerde volgsysteem van BBBSR. Niet alle vragenlijsten uit het volgsysteem zijn even betrouwbaar ingevuld en daarbij zijn niet alle vragenlijsten voor alle Littles compleet beschikbaar. Doordat binnen deze studie de kwantitatieve data wordt ondersteund door de aanvullende kwalitatieve data, is de verwachting dat de resultaten valide zijn. Een andere beperking van het gehanteerde volgsysteem is dat het niet geschikt is om veranderingen bij Littles statistisch te verantwoorden. Er vindt namelijk geen nameting plaats, waarbij wordt aangegeven in hoeverre er aan het einde van het schooljaar sprake is van problemen bij de Little. Na de eerste meting, waarbij de leerkrachten aangeven in hoeverre zij problemen bij de Little ondervinden, worden er alleen nog maar veranderingen bij de Littles gerapporteerd. Hoewel deze manier van rapporteren wel inzicht biedt in de vorderingen die de Little maakt, kan niet worden vastgesteld of deze verbetering ook statistisch significant zijn. Daarnaast is het zo dat de Bigs het volgsysteem vaker invullen dan de leerkrachten, hierdoor is het mogelijk dat de veranderingen die de Bigs noteren groter zijn dan die van de leerkrachten. Het is echter begrijpelijk dat het niet haalbaar is om de leerkrachten het volgsysteem ook maandelijks in te laten vullen. De periodieke rapportage in de huidige vorm lijkt het maximaal haalbare.

Hoewel dit onderzoek ervoor heeft gezorgd dat er antwoorden op verschillende vragen zijn verkregen, zijn er ook resultaten gevonden die juist weer tot nieuwe vragen leiden. Zo zijn er een aantal resultaten gevonden die op basis van de huidige studie niet te interpreteren zijn. Een opvallend resultaat is bijvoorbeeld dat naarmate de Little beter weet wanneer de afspraken met Big zijn en de Big zijn afspraken met de Littles goed in kan passen in het dagelijks leven, er juist een minder positieve ontwikkeling is in de zelfredzaamheid en sociale vaardigheden van de Little. Hiervoor is nog geen duidelijke verklaring gevonden, mogelijk zou dit resultaat op toeval kunnen berusten. Dit zou in vervolgonderzoek mogelijk onderzocht kunnen worden.

Geconcludeerd kan worden dat Littles zich tijdens hun deelname aan het school-based programma van BBBSR positief ontwikkelen. Deze positieve ontwikkeling hangt samen met een aantal aspecten van de interne kwaliteit, de structuur en de externe kwaliteit van de mentorrelatie.

Literatuurlijst

Allen, T. D., & Eby, L. T. (2011). *The Blackwell handbook of mentoring: A multiple perspectives approach*. Malden, MA: Blackwell Publishing Ltd.

CBS (2013). *Jaarrapport 2013 Landelijke Jeugdmonitor*. Den Haag/Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Crul, M. (2001). *Succes maakt succesvol*. Leerlingbegeleiding door Turkse en Marokkaanse studenten in het Voortgezet Onderwijs. Amsterdam: het Spinhuis.

Daloz, L. (1986). Effective teaching and mentoring: Realizing the transformational power of adult learning experience. *San Francisco: Jossey-Bass Publishers*.

Dekovic, M. (1999). Risk and protective factors in the development of problem behavior during adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 28, 667-685.

DuBois, D. L., Holloway, B. E., Valentine, J. C., & Cooper, H. (2002a). Effectiveness of mentoring programs for youth. *American Journal of Community Psychology*, 30, 157-197.

DuBois, D. L., & Neville, H. A. (1997). Youth mentoring: Investigation of relationship characteristics and perceived benefits. *Journal of community psychology*, 25, 227-234.

Dubois, D. L., Neville, H. A., Parra, G. R., & Pugh Lilly, A. O. (2002b). Testing a new model of mentoring. *New Directions for Youth Development*, 2002, 21-57.

Erkut, S., & Mokros, J. R. (1984). Professors as models and mentors for college students. *American Educational Research Journal*, 21, 399-417.

Frecknall, P., & Luks, A. (1992). An evaluation of parental assessment of the Big Brothers/Big Sisters program in New York City. *Adolescence*, 27, 715-718.

Grossman, J. B., & Rhodes, J. E. (2002). The test of time: Predictors and effects of duration in youth mentoring relationships. *American journal of community psychology*, 30, 199-219.

Hamilton, S. F., & Darling, N. (1996). Mentors in adolescents' lives. In K. Hurrelman & S. F. Hamilton (Eds.), *Social problems and social contexts in adolescence: Perspectives across boundaries* (pp. 199-215). New York: Aldine de Gruyter.

Hansen, K., & Corlett, J. (2007). *School-based mentoring match activities and relationship quality*. Philadelphia: Big Brothers Big Sisters of America.

Hansen, K., Romens, K., & LaFleur, S. (2011). *Final report on the enhanced School-Based Mentoring pilot: Developing and substantiating an evidence-based model*. Philadelphia, PA: Public/Private Ventures.

Herrera, C., Grossman, J. B., Kauh, T. J., Feldman, A. F., & McMaken, J. (2007). *Making a difference in schools: The Big Brothers Big Sisters school-based mentoring impact study*. Philadelphia, PA: Public/Private Ventures.

Herrera, C., Sipe, C. L., & McClanahan, W. S. (2000). *Mentoring school-age children: Relationship development in community-based and school-based programs*. Philadelphia, PA: Public/Private Ventures.

Hoekstra, H. A., Ormel, H., & de Fruyt, F. (1996). *Neo PI-R Neo FFI: Big Five persoonlijkheidsvragenlijsten; Handleiding*. Amsterdam: Hogrefe Uitgevers.

Karcher, M. J., Herrera, C., & Hansen, K. (2010). "I dunno, what do you wanna do?": Testing a framework to guide mentor training and activity selection. *New directions for youth development*, 2010, 51-69.

Kashani, J. H., Reid, J. C., & Rosenberg, T. K. (1989). Levels of hopelessness in children and adolescents: A developmental perspective. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 57, 496-499.

Keating, L. M., Tomishima, M. A., Foster, S., & Alessandri, M. (2002). The effects of a mentoring program on at-risk youth. *Adolescence*, 37, 717-734.

Loeber, R., Burk, J. D., & Pardini, D. A. (2009). Development and etiology of disruptive and delinquent behavior. *Annual review clinical psychology*, 5, 291-310.

McGill, D.E., Mihalic, S.F., & Grotmeter, J. K. (1998). *Blueprints for Violence Prevention, Book Two: Big Brothers Big Sisters of America*. Boulder, CO: Center for the Study and Prevention of Violence, University of Colorado.

Morrow, K. V., & Styles, M. B. (1995). *Building relationships with youth in program settings: A study of Big Brothers/Big Sisters*. Philadelphia, PA: Public/Private Ventures.

Nakkula, M. J., & Harris, J. T. (2005). Assessment of mentoring relationships. In D. L. DuBois & M. J. Karcher, M. J. (Eds.), *Handbook of Youth Mentoring* (pp. 100-117). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Nakkula, M. J., & Harris, J. T. (2014). Assessing mentoring relationships. In D. L. DuBois & M. J. Karcher, M. J. (Eds.), *Handbook of Youth Mentoring* (2nd ed.; pp. 45-62). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Notenboom, A., van Asselt, M. M., Mazzola, G. J., von Meyenfeldt, L. L., & Goudriaan, R. (2009). *Analyse van het SCP-verdeelmodel voor de jeugdzorg*. Den Haag: Aarts De Jong Wilms Goudriaan Public Economics bv (APE)

Reijneveld, S.A., Brugman, E., Verhulst, F.C., & Verloove-Vanhorick, S.P. (2005). Area deprivation and child psychosocial problems. A national cross-sectional study among school-aged children. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 40, 18-23.

Rhodes, J. E. (2002). *Stand by me: The risks and rewards of mentoring today's youth*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Rhodes, J. E. (2005). *Case study research: Design and methods*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Rhodes, J. E. (2008). Improving youth mentoring interventions through research-based practice. *American Journal of Community Psychology*, 41, 35-42.

Uyterlinde, M., Lub, V., de Groot, N., & Sprinkhuizen, A. (2009). *Meer dan een steuntje in de rug: Succesfactoren van coaching en mentoring onderzocht*. Utrecht: Movisie.

Vos, M., Pot, H., & Dotinga, A. (2012). *Met mentoring naar de TOP! Toekomst, ontwikkeling en perspectief. Evaluatieonderzoek Stimuleringsprogramma Mentorprojecten*. Groningen: Instituut voor integratie en sociale weerbaarheid.

Yin, R. K. (2014). *Case study research: Design and methods*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Zeijl, E., Crone, M., Wiefferink, K., Keuzenkamp, S. & Reijneveld, M. (2005). *Kinderen in Nederland*. Den Haag/Leiden: Sociaal en Cultureel Planbureau/TNO Kwaliteit van Leven.

KINDERPOSTZEGELS
voor kinderen door kinderen

Big Brothers Big Sisters
of Rotterdam

Gemeente Rotterdam